

Pastoralė Karklupėnuose

Žvilgsnis į premijuotąjį Albino Baranausko romaną

Albinas Baranauskas, **KARKLUPĖNUOSE**. Premijuotas romanas, išleido Lietuviškos knygos klubas, 1965 m. Spausdino "Draugo" spaustuve. Aplanką piešė Paulius Jurskus. Knyga 224 psl., 7 x 5 1/4 in. formato, kaina \$2.50, gaudama "Drauge".

JURGIS GLIAUDA

mes pajuntame toje Baranausko prozoje ritmą, lygų, nesiblaškantį, panašų į ramius Karklupėnų upokšnius, ribuliuojančius tarp nutįsiaiškių karklų. Knyga priverčia mus ir pasvajoti, raminančiai tenkindama estetinės pojūtį savo rinktinio sakiniu ir išbalansuotu visame tūryje vaizdu.

Paprastai išsiblaškymo literatūra mūsų priimta vadinti (esapage) to žanro, kur įvykiai

Albinas Baranauskas

Pastoralė karo metuose

Savo premijuotu romanu "Karklupėnuose" Albinas Baranauskas įdomiai atsakė į klausimą, kuris kyla savame, perskačius šią jo knygą. Ar įmanoma pastoralė karo žiauribių šešėlyje? Įmanoma, tvirtina autorius, nes kada prašneka širdis širdžiai apie meilę, karo foną pamiršta ir romano veikėjai, karo foną ignoruoja ir pats autorius. Tik vienu kitu pasakojimo pasažu autorius atsiremia į karo niokojimo sceną, tuoj vėl nukeldamas skaitytojo dėmesį nuo to vaizdo.

Romanas "Karklupėnuose" yra meilės istorija, kurioj viskas vyksta pastoralės švelnumo žingsniais. Tai yra labai kukli, nepretenzinga, beveik nesuvisuokiančių aplinkoje jaunuolių meilės istorija. Ir kadangi istorija apvairuojama laimingos pabaigos vainiku, ir kadangi per visą savo tainą ir istoriją neįsiveržė — aistra, pavydas, ištikimybės problema — ir visi kiti nevidoniški meilės palydovai, Karklupėnų pastoralė yra viena labiausiai įprastinė aklo Lietuvos užkampio jaunuolių priešvestuvinė istorija.

Romanas ir išsiblaškymo literatūra

Ko nori skaitytojas iš romano? Pagal Maupassant pasakymą (1887, Apie romaną), skaitytojas reikalauja: nuramink mane; pradžiugink; sukrėsk; pravirkdyk mane; priversk galvoti; priversk svajoti...

Ir šiais 1965 metais pasirodžiusio veikalo "Analysis of Prose" autorius prof. W. D. Templeman atsako klausdamas: ar kūrinių pasažai paliečia jus savo ritmu; ar atskiriate stilių ir formą; ar tenkina knyga estetinius jūsų reikalavimus?

Ir Albino Baranausko "Karklupėnuose" atliepia daugelį tų reikalavimų, kuriuos gerai knygai prieš 90 metų nustatė Maupassant, o dabar Templeman. "Karklupėnuose" priverčia mus paskęsti tame nesudėtingame lietuviškos arkadijos gyvenime,

veja įvyki, nors ir beprasmiai, kad tik pagautų skaitytojo dėmesį. Romanas "Karklupėnuose" dalinai priklausydamas irgi tam žanrui, atspindėsimą nuo kasdienybės teikia mums tik apytikriai, panašiai kaip Rubinstein Romansas, Grigo Svajonė, kaip Mendelssohno Vėjo sparnai.

Ankstesnieji vertinimai ir varžybos dėl lietuviškojo kaimo bei provincijos

1955 metais, kada pasirodė pirmoji A. Baranausko knyga, novelių rinkinys "Sniego platumos", savo recenzijoje aš parašiau:

Jo vaizdavimo metodas yra glaustas dėstymas. Jis nesivaikšto plaustų lyginių, tuščios gražbylostės, bet palyginimai, veiksmų bei turinio dėstymas eina tokia natūralia vaga, kad mes nematome to rašymo ir išgyvename jo kaip paveikslus, atsiskleidžiančius prieš mūsų žvilgsnį.

Prancūzų moderniosios prozos rikiuotojas Jules Renard išsitarė, kad stilius atsiranda tada, kada visi kiti stiliai pamiršami.

Kaip ir pirmoji A. Baranausko novelių knyga, lygiai ir ši, premijuotoji, turi neabejotinai tas pačias dėstymo dorybes, tą patį sakinio ritmą, nuotaiką ir buities perkėlimą ton sferon, kur viešpatuoja, kaip mes išsi-

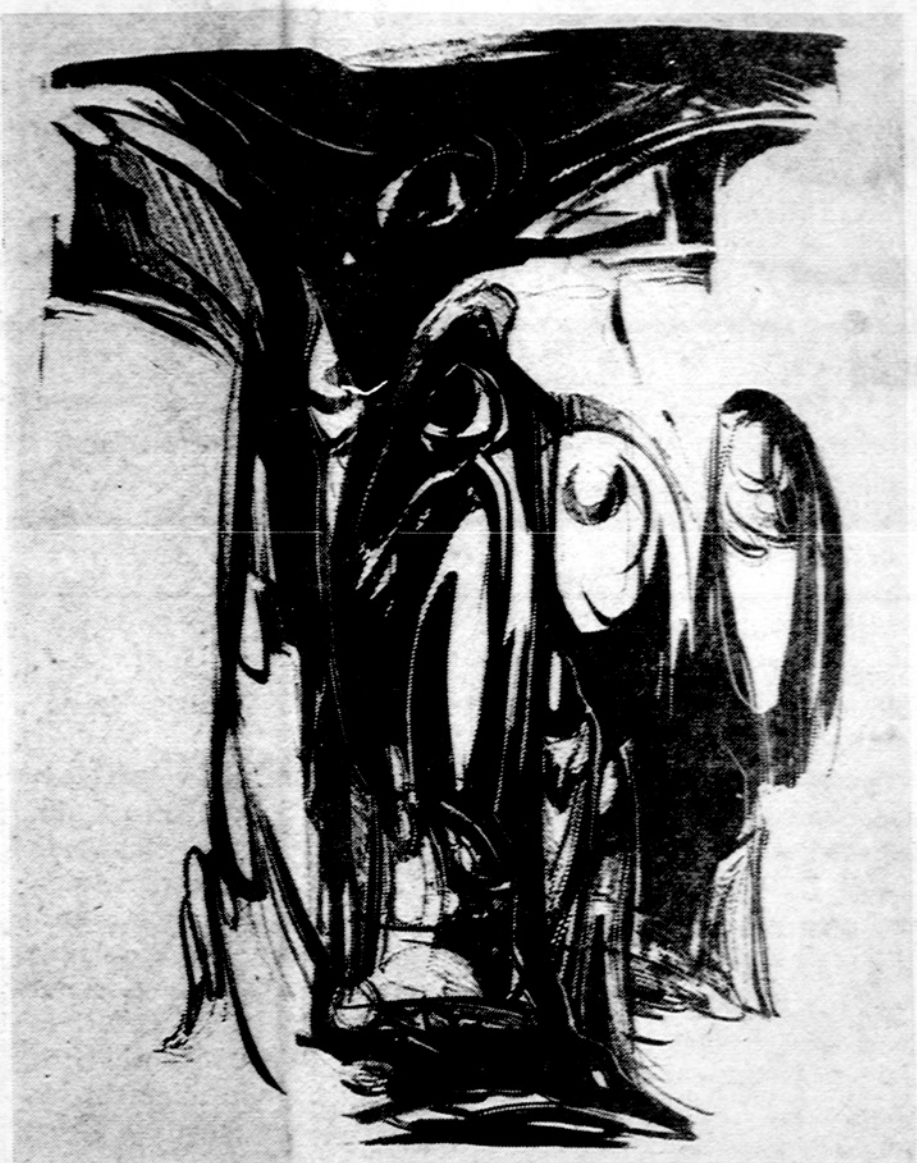
tartumėm, meilė šypsenai, užuojauta mažai, kukliai širdžiai.

Jau savo pirmaisiais kūriniams A. Baranauskas įsivėlė į sunkias varžybas lietuviškojo kaimo ar bažnytkaimio vaizdavimo plotmėje su tokiais mūsų kaimo poetikos mohikanais, kaip Katiliškis, nepalyginamas estetas Vaičiulaitis, plataus mosto L. Dovydėnas, preciziškoji Alė Rūta. Mūsų "žaliasis kaimas" vis dar labai našus raštijai ir už tėvynės sienų net jau dviejų dekadų distancijoje. Tačiau žaliajai provincijai vaizduoti A. Baranauskas ištikimai ir šį sykį ima akvarelės paletę.

Tada, 1955 metais, bevertinant novelių knygą "Sniego platumos", mums teko sakyti: reikia didelio talento parašyti apsaką, be vyriausiojo veikėjo, be veiksmingo prado ir atpasakoti visą tai nuostabių gyvių, turtum mus su autoriumi ežome greta to, ką jis užfiksavo savo apsakąje be turinio.

Bet romano esmingąjį elementą sudaro siužetas, intriga, veikėjai. Novelės estetiškai pamušalo savybės romane įgauna tik priedo vaidmenį.

Tats romano ir novelės Pats romano pavadinimas lyg bylotų, jog reikia laukti atsive-

Sesuo Mercedes (Sv. Kazimiero kongregacija) Golgotoje (litografija)

riancio plataus buitinio vaizdo: tokie yra Karklupėnai ir jų visuomenė. Tačiau, taip nėra. Autorius gal teisingiau pavadinio (kad ir neestetiskai) tą patį romaną J & J. Pavadinime skambėjo veikalo esmė. Jeigu Čechovas tarė "Stepė", jis neapsiribo-

jo Jėgoruškos asmeniu, bet davė visos aplinkos kaleideskopą. Ir bulvarinio Payton Place romaneose įtraukta visa aplinkos buitis.

Karklupėnų siužetas būtų tirštęs ir reljefiškas novelės bū-

AR PROF. KAZYS PAKŠTAS UŽMIRŠTAS?

Pokalbis su monografijai leisti komiteto pirm. inž. Jurgiu Mikaila

Lietuvos okupantų giriantis laikraštis "Liaudies Balsas" ir tu pat metų (1964) rugpjūčio 14 d. amerikinių panašių draugu žių "Laisvė" Nr. 65 paskelbė vienodo turinio straipsnius, kuriuose, be kita ko, baigminė išvada skamba taip:

"Kadaise gyveno toks "mokslas" kaip Kazys Pakštas. Kiek jis, nabagas, prisikamavo su visokiomis Lietuvos geografijomis ir žemėlapiams. O kas šiandien? Pamiršo jį žmonės, pamiršo net, kad toks "mokyklas" (bolševikų pridėtos kabutės. V. Ming.) Lietuvos liaudies priešas gyvena!"

Perskaitęs šią "bolševikų gražbylostę" apie Pakštą, nutariau išsiaiškinti, ar tikrai prof. dr. Kazys Pakštas lietuvių jau užmirštas?

Spaudoje skelbiama, kad dr. Pakštui pagerbti leidžiama jo vardo monografija, be to, jo antkapio paminklui pastatyti renkami pinigai ir paminklinis akmuo su atitinkamomis skulptūrinio meno puošmenomis jau baigiamas. Tad kreipiausi į prof. K. Pakšto monografijai išleisti komiteto pirmininką inž. Jurgį Mikailą, gyvenantį Detroite.

— Kaip žiūrėte į lietuvių bolševikų teigimą, kad tokį "mokyklą" vyra — "Lietuvos liaudies priešą" lietuvių jau užmiršo ir neatsimena, kad Pakštas iš viso gyvenęs?

— Tai neteisybė. Jeigu komunistinė spauda kuri nors iš lietuvių, kad ir mirusių, niekina, tai reikia suprasti, kad jie tam žmogui skiria didelę reikšmę ir žmogų skiria buvęs lietuvių tautai neeilinis asmuo.

Jeigu jie bijo mirusio, tai tik rodo, kad jo darbai ir paliktos idėjos yra dar gyvos ir šiandien laisvųjų lietuvių tarpe.

— Kokius mokslus prof. K. Pakštas yra baigęs? Kodėl bolševikai savo rašiniuose vėlonį ir jo erudiciją tikrai kabutėmis "pagerbia"?

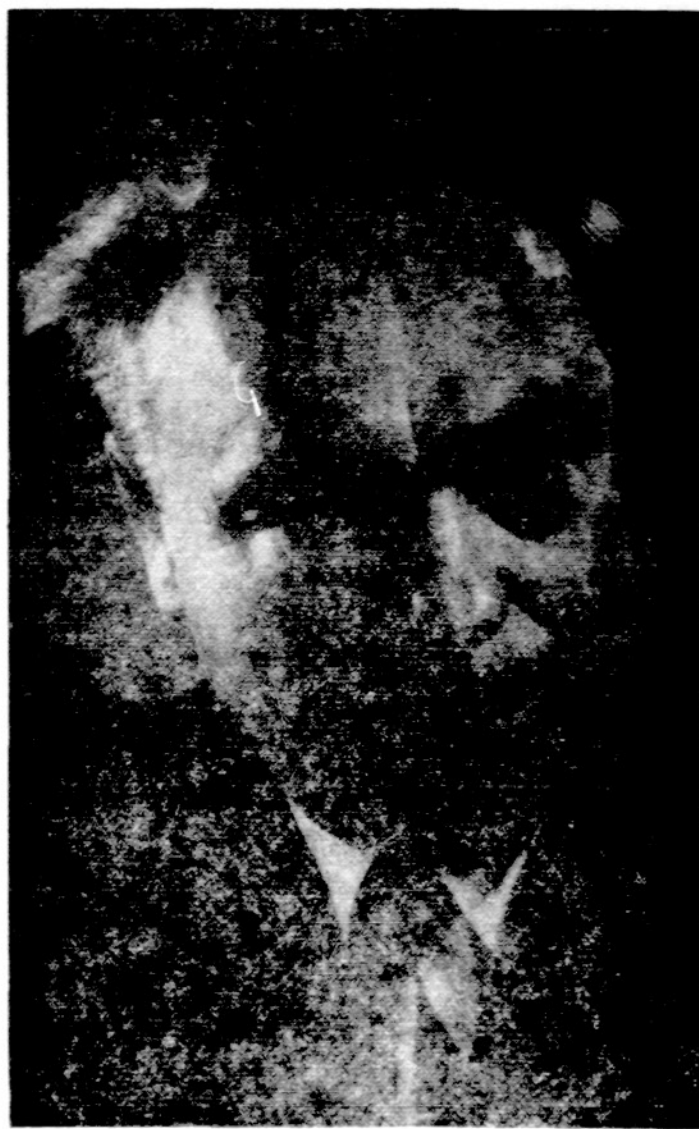
— Apie jo išėjus mokslus Lietuvių Enciklopedijoje pažymėta, kad K. Pakštas dar prieš I pas. karą eksternu yra išlaikęs Petrapily iš 6 kl. kurso egzaminus, 1912—3 m. mokesi dvasinėj seminarijoj Kaune. 1918 m. New Yorke baigė Fordhamo u- te sociologijos fakultetą, o 1923 m. Fribourgo univ. gamtos mokslų fak., kur už disertaciją apie Lietuvos klimatą gavo filosofijos daktaro laipsnį. Po to prof. K. Pakštas profesoriau įvairiuose universitetuose. Įgijęs geografo specialybę Fribourgo univ., toje srityje daugiausia ir reikšėsi. Taigi tik be gėdžiai ir ignorantai galėtų moksliniais darbais pasiektą doktorato neįsmanėliškai šaipytis.

— Kodėl bolševikai ir mirusiam Pakštui neduoda ramybės? Kokiais idėjas jis kėlė ramboje? Kokių nuopelnų turi Lietuvai?

— Bolševikai nerimauja, kad Pakštas išdrįso lietuvių ir kitomis kalbomis leidžiamose periodinėse spaudoje viešai tarti okupantams nemalonų teisybę apie sovietinį tautų genocidą. Jis savo studijose (ir Drauge keletą str. 1960. V. 7 ir V. 14 buvo paskelbta šia tema), statistikos duomenimis pagrįstose, įrodė, jog rusiškasis ir bolševikinis Lietuvos okupantas išžu-

žudė, trėmimais sunaikino, įskaitant ir normalų tautos prieraugį, daugiau kaip milijoną lietuvių. Pakštas daug prisidėjo taipgi prie (1916—18) Tautos fondo pusės milijono dolerių surinkimo. Dar 1918 m. gegužės mėn. jis buvo išrinktas Lietuvių tautos tarybos delegatu į Švediją. 1933—39 Lietuvių ir švedų d-jos pirm. (apdovanotas švedų Andrėe medaliu, duoda-

(Nukelta į 2 psl.)

Profesorius Kazys Pakštas

Kertinė Parasė

NEIŠSENKANČIO ARUODO DOVANOS

Dar taip neseniai atrodė tik svajonė kalbėti apie Lietuvių fondo įsteigimą. Darbo pradžioje ir projekto vykdytojai susilaukė apšėiai priekaištų bei "realybe pagrįstų" naivių puolimų. Tačiau atėjo ir tokia diena, kada iš fondo pinigų jau gaus ir tie laikraščiai, kurie kadaise rašė kaip tik prieš fondą. Tada atrodė neįtikima idėja, kad kada nors galėtų toks fondas susikurti. Bet juo labiau neįtikima idėja, juo ji darosi didesnė, kai ji tampa akivaizdžia tikrove. Štai, jau treči metai iš eilės Lietuvių fondas, vos tik dar pradėjęs savo gyvenimą, jau yra paskyręs aktualioms lietuvių kultūros reikálams apie dešimtį tūkstančių. Daugiausia gavo jaunimas arba uždaviniai, kad ir netiesiogiai surišti su jaunimu bei su mūsų kūrybiniais užmojais aplamai. Ir svarbiausia, kad tai jau vyksta metai po metų.

Lietuvių fondas auga, procentai kalbėti apie Lietuvių fondo įsteigimą. Darbo pradžioje ir projekto vykdytojai susilaukė apšėiai priekaištų bei "realybe pagrįstų" naivių puolimų. Tačiau atėjo ir tokia diena, kada iš fondo pinigų jau gaus ir tie laikraščiai, kurie kadaise rašė kaip tik prieš fondą. Tada atrodė neįtikima idėja, kad kada nors galėtų toks fondas susikurti. Bet juo labiau neįtikima idėja, juo ji darosi didesnė, kai ji tampa akivaizdžia tikrove. Štai, jau treči metai iš eilės Lietuvių fondas, vos tik dar pradėjęs savo gyvenimą, jau yra paskyręs aktualioms lietuvių kultūros reikálams apie dešimtį tūkstančių. Daugiausia gavo jaunimas arba uždaviniai, kad ir netiesiogiai surišti su jaunimu bei su mūsų kūrybiniais užmojais aplamai. Ir svarbiausia, kad tai jau vyksta metai po metų.

fondo narys gali didžiuotis amžinai prisidedas prie kultūrinių reikalų rėmimo. Apie tuos dalykus dar teks vėliau išsitariti, mums gi šiuo atveju išskirtinai įdomus Lietuvių rašytojų dr-jos premijos skyrimo atvejis.

Kaip žinoma, LRD literatūrinę premiją kasmet reikėdavo patiems rašytojams surinkti šimtinėmis arba dešimtinėmis. Kartais reikiama suma būdina buvo skolinis, metų bėgyje vėl ją grąžinant. Taip niekada nebūdavo visiškai aišku, ar bus suorganizuota premija, ar įvyks jos įteikimas. Toks netikrumas, be abejo, atsiliepdavo ir į kitų premijų skirstymo laiką bei ruošiamų švenčių metą. Dabar, iš anksto paskyrus pinigus, LRD valdyba galės ruoštis premijos įteikimui, iš anksto sudarydama komisiją, užsakydama salę ir kt. Juk reikia tikėtis, kad šimtinis Lietuvių fondo 500 dolerių pasiskyrimas geriausiai metų knygai nėra atsitiktinis. Norime tikėti, kad tokia premija bus skiriama kiekvienais metais, nes kūrybinis aktyvumas ir jo rėmimas ir yra vienas pačių didžiųjų mūsų laisvojo pasaulio lietuvių uždavinių. O tam remti juk ir saunusis LF įsteigtas. Reikia manyti, kad LF bus pajėgus literatūrai skirti net tūkstantinę, galėdamas gal pora savo asmenų ir komisijon pasiūlyti, nors paprastai fondas į jokiais skirstymo komisijon ir nesiveržia. Įteikiant tūkstantinę, jau galima būtų suruošti tokią šventę, kokia būdavo rengiama laisvoje Lietuvoje Vasario 16 d. išvakarėse. Tada būtų tautos laisvės dienos progą ne tik politiniui, bet ir kultūrinui tremties uždavinių ir laimėjimų pabrėžimas. Politika yra sekti dienos reikalams, gi kūrybai yra skirta palikti mūsų kultūrinės pėdas Amerikoje ir savos tautos ateityje, kad bent tuo atsilgytume tėvynę už duoną ir druską. Be abejo, LF atstovas, kurių pilna visa Amerika, galėtų pats įteikti tokią literatūros premiją. O tai būtų ir pačiam fondui ir rašytojams, ir visuomenei labai prasminga. Dar yra ligi kitų metų gražaus laiko, tačiau LRD valdyba, įteikusi šmetinę premiją, jau turėtų rūpintis ir ateinančių metų premija, kad nebebūtų to ligšiolinio vilkinimo ir netikrumo. Gi LF, reikia tikėtis, šios premijos kasmetinio skyrimo neišsivadės, nes šiaip ar taip kūrybinis darbas yra mūsų tremties metų gyvybinis liudijimas.

Malonu, kad Lietuvių fondo palyginti taip greit stojasi ant kojų. Reikia tikėtis, kad, matydami jo tokių konkrečių ir gyvybinių reikalų rėmimą, tautiečiai dar labiau suaktyvins savo jausmus, kad amžinasis fondas tikrai būtų didelis, kad iš jo tekėtų plati, mūsų kultūros dirvonas gaivintai, srovė. Tegu tas neišsenkantis aruodas vis pilnėja ir tegu jo reikšmė akivaizdžiai mato net ir didžiausi skeptikai.

P. Svilius

Šiame numery:

- Neišsenkančio aruodo dovanos.
- A. Baranausko romano recenzija.
- Ar prof. Kazys Pakštas pamirštas?
- Konservatizmo ir avangardo akivaizdoje.
- Vincas Krėvė išvijos scenoje.
- A. Kurauskas apie Dargį, Monė ir meną apsimai.
- Vlodo Šlaisto eilėraštis.
- Lietuvos istorijos gairių pasigendant.
- Lietuviai mokslinėje literatūroje.
- Beieškant Amerikos lietuvių pirmojo spaudinio.
- Nauji leidiniai.
- Filmų įvairumai.
- Kultūrinė kronika.
- Moterų gyvenimas.

AR UŽMIRŠTAS PAKŠTAS?

(Atkelta iš 1 psl.)

mu tik vienam asmeniui metuo-
se, Švedijos karaliaus Vazos ir
Latvių trijų žvaigždžių ordi-
nais, Vyčių aukso medaliu ir
kt.). Yra parašęs apie 20 kny-
gų ir atskirų studijų. Buvo pa-
rašęs medžiagą Lietuvos istori-
nės geogr. atlasui.

Politinėje veikloje pritapo prie
krikščionių demokratų. Reikš-
damasis ateitininku, 1930—40
buvo Ateitininkų federacijos va-
das. 1950—58 Centro Europos
krikščionių demokratų unijos
vicepirmininkas. 1950—57 Lie-
tuvų krikščionių demokratų so-
sos centro k-to narys ir kt.

— Idomu, kaip prof. K. Pakš-
tas žiūrėjo į Lietuvos ekonomi-
nės gerovės ir kultūrinio gyve-
nimo pažangą?

— Neprikla. Lietuvoje jis kėlė
mintį susirūpinti lietuvių tautos
ateitimi, visais būdais forsuo-
jant jos gyvenimo pažangą, o
ypač ragino vyriausybę remti
kultūrinę tautos gyvenimą. K.
Pakštas pranašavo II pas. karą
ir numatė Lietuvos okupaciją.
Jis galvojo, jog kultūringą tau-
tą sunkiau sunaikinti bei pa-
vergti. Ragino organizuoti pla-
ningą, valstybės kapitalais re-
miamą, kolonizaciją užsieny.
Jis tuo būdu tikėjosi išsaugoti
emigracinę tautos atskalą nuo
išnykimo, net galvojo ešą tuo
būdu, būsią galima net praplės-
ti tautos etninę erdvę. Jis „štur-
mavo“ Lietuvos vyriausybę ir
kėlė Lietuvos geopolitinės padė-
ties pavojingumą ir siūlė iš
anksto gelbėti tautą, steigiant
„Atsarginę Lietuvą“, kur nors
įsijūsių didelį žemės gabalą...
Štai „Užsienio Lietuvoje“ 1935

m. 298 p. randame trumpą jo
pasisakymą šiuo reikalu:

„Europa, ypač jos mūsų gy-
venamas kampas, ir ateityje ne-
apsieis be politinių ir ekonomi-
nų katastrofų. Šitokiais pavo-
jingais momentais patogiau yra
turėti lietuvių rezervus toli-
muose kraštuose, negu visai
tautai gyventi vienoje vietoje.
Mes jaučiame pagalbą mūsų pa-
lyginamai neturtingų ir nelabai
susipratusių išeivių. Bet ši pa-
galba būtų keilolika kartų di-
desnė, jeigu mūsų išeiviai būtų
taip turtingi, kaip olandų, žydų,
armėnų ir kitų pirklybingų tau-
tų. Tad ir Lietuvai nepaprastai
svarbu yra turėti kur nors toli
turtingą ir kultūringą naujoky-
ną. Toks naujokynas visai ne-
sunku sukurti, turint tokį gau-
sų gyventojų prieauglį ir taip
gausią išeiviją. Tik, deja, ji
kol kas niekieno netvarkoma
ir be jokio plano barstoma po
gigantiškus Pietų Amerikos
plotus. Su tokia išeivija, pla-
ningai ją tvarkant ir spiečiant,
labai tiksliai parintas vietas,
galima padaryti nuostabiai di-
delių dalykų“.

Planingos, nepriklausomos Lie-
tuvos remiamos, kolonizacijos
reikalu K. Pakštas parašė ke-
lias studijas: apie Angolos sa-
lygas (1930), apie britų Hondu-
rą (1958), kur turėtų būti įkur-
tas lietuvių židynys ir kitas.

— Kur dar pasireiškė prof.
K. Pakšto dinamizmas?

— Dar nepriklausomybės me-
tu jis šauktė šauktė „nukreip-
kime tautą į jūrą“, net siūlė
Klaipėdą padaryti Lietuvos sos-
tinę ir sukurti atitinkamo di-
džio laivyną. O ypač toji prof.
K. Pakšto dinamika ryškėja jo

Georges Rouault Nukryžiuotasis (iš ciklo „Miserere“)

sūkyje, „Pasukime Lietuvos
laikrodį 100 metų pirmyn!“

— Iš špandos žinome, kad
Detroitė veikia prof. K. Pakšto
monografiją „Išleisti komitetas“.
Kaip sekasi šitas ateitininkų
užmojis? Kaip plaukia pinigai?

— Ar turite pasikviesti monografi-
jai jau ir autorių?

— Pinigų turime jau surin-
kę per 3.000 dolerių (monogra-
fijai ir paminklui V. Ming).
monografijai V. Ming.)
prof. K. Pakšto kolega prof.
Juozas Eretas. Ateitininkų sen-

draugių centro valdyba rūpina-
si (kartu su Detroito įsteigtu
komitetu V. Ming.) monografi-
jos išleidimu. Šis veiklas tu-
rėtų būti baigtas 1966 m. Šiam
tikslui mūsų buvo pakviestas
prof. dr. Juozas Eretas Ameri-
kon. Tiesa, tuo pat metu au-
torius dalyvavo ir Ateitininkų
sendraugių suvažiavimo darbuo-
se, skaitė paskaitas lietuviams
įvairiuose JAV miestuose, be to,
laisvalaikio rinko minėtam bio-
grafiniam veikalui medžiagą.
Norėtume, kad kas turi medžia-

gos ir nuotraukų, viską siųstų
šiuo adresu: Dr. J. Eretas, Flor-
astr. 44, BASEL, SWITZER-
LAND / Swiss.

— O kaip juda paminklo sta-
tymo darbai?

— Projektą paruošė inž. ar-
chitektas Jonas Mulokas. Ve-
lionis prof. K. Pakštas palaido-
tas Chicagos Šv. Kazimiero ka-
pinėse. Projektas atiduotas pa-
minklų dirbėjui Chicagoje; pa-
sirašyta sutartis ir pasizadėta
už jį sumokėti 1,900 dol., su vi-
somis kitomis išlaidomis. Dydis
5 — pėdos aukščio; medžiaga
— juodas švediškas granitas;
užrašas — 1893—1960: Prof.
Dr. Kazys Pakštas. Lietuvos
kultūrinės pažangos kūrėjas.
Ateitininkų Federacijos Vadas.
Savo neužmirštamam vadui,
ateitininkai.

Bolševikiniu metu apie prof.
K. Pakšto užmiršimą kiekvienas
doras lietuvis tikrai pasipiktino.
Mūsų užmojams įvykdyti aukas
siunčia net svetima tauta. Štai
gavome 25 dol. auką iš prel.
Kevin R. Leelan, T. O. R. Prie-
rašas: „I had the privilege of
knowing Dr. Pakštas during the
final years of his teaching and
was impressed no end by him...“
Kitas amerikietis prof. dr.
Bruno Harting, Wheeling
College, West Virginia, taipgi
džiaugiasi galįs savo 20 dol. au-
ka prisidėti prie šio žymaus lie-
tuvio pagerbimo, prašydamas
tiksliai nurodyti, kur profesoriaus
K. Pakštas palaidotas, nes bū-
tinai noris jo kapą aplankyti.
Ji lietuvių šimtais prisunčia
savo duoklę garbingo vėlionio
paminklo pastatymui ir mono-
grafijos išleidimui. Tai rodo ne
užmiršimą, bet meilę ir pagar-
bą, nors greitai laiku sukaks jau
penkeri metai, kai prof. K. Pakš-

tas mirė. Kas norėtų savo dali-
atsiųsti, siųskite šiuo adresu:
J. Mikaila, 16870 Steepel Ave,
Detroit 21, Mich. 48221. Mono-
grafijos tiražas būsią nema-
žesnis kaip 3,000 egz. Kad prof.
K. Pakšto atmintis ypač ateiti-
ninkijos gretose ir Vyčių orga-
nizacijoje yra ypatingai gerbia-
ma, aiškėja ir iš to, jog daugė-
lis šių organizacijų kuopelių ar
skyrų pasivadino prof. K. Pakš-
to vardu. Štai kad ir Grand Ra-
pids „Prof. K. Pakšto mokslei-
vių ateitininkų kuopa“, o jų yra
daug. Taigi bolševikinis noras,
kad prof. K. Pakštas būtų už-
mirštas, labai yra toli nuo gy-
venimo realybės.

V. Mingėla

• Studentai Vilniuje infor-
muojami apie rašytojus vaka-
riečius. Kovo mėn. Vilniaus stu-
dentai išklaušė pranešimų apie
užsienio rašytojus. Studentus
informavo: apie Anglijos rašy-
tojus ir dramaturgus — kriti-
kas D. Judelevičius, apie ame-
rikiečių rašytojus — rašytojas
M. Sluckis ir dėstytoja G. Bau-
žytė — apie prancūzų Sartre ir
Camus kūrybą. Žinoma, kiek ta
informacija buvo objektyvi, tai
jau kitas klausimas. O apie lais-
vojo pasaulio lietuvių literatū-
rą viešų kalbų taip ir negirdėti,
nebet partijos naktų keiks-
mažodžių forma.

KULTŪROS TEMOMIS KITUR

Konservatizmo ir avangardo akivaizdžiai

Vatikano II Susirinkimo pradė-
tas Bažnyčios atsinaujinimo sąjū-
dis pasaulyje randa didelio atga-
rio ir visokeriopai gyvenimo raidai
daro žymaus poveikio. Visai su-
prantama, kaip kiekvienai didelei
dalykai, taip ir Susirinkimo nuta-
rimai pasaulio (net ir tikinčiųjų)
nėra vienodai bei uniformiški su-
tinkami. Net nuosirdūs ir giliai ti-
kintys katalikai Bažnyčios atsi-
naujinimo sąjūdį priima gana niu-
ansuotai. Iš esmės tai nėra blo-
ga, nes juk ir pačiame Susirinki-
me įvairios nuomonės ir iš jų iš-
plaukiantys dialogai nebuvo palaik-
yti už bloką. Tačiau tai nereiškia,
kad konservatyvus ir šaltas atsi-
rėbimas nuo visų naujovių ar
vėl kraštutinis ir avangardinis jų
pertempimas neslepia savyje ir
tam tikrų pavojų. Tuo pavojaus
simptomų jau pastebima ir lais-
vojo pasaulio lietuvių katalikų pa-
sitaikancioje dvejopoje laikyseno-
je. Ją taikliai paličia ir dr. Juo-
zas Girnius naujame „Aidu“ (ko-
vo mėn.) numeryje, vedamajame
straipsny „Dvasia ir raidė“ (Žvilgs-
nis į Vatikano susirinkimą). Be
kita ko, dr. Juozas Girnius ten
rašo:

Anthony Lauck šv. Jonas

„Dvejo pas yra pavojus naujai
dvasiai sustingdyti raide. Pirma-
sis pavojus gresia tiems, kurie no-
ri senomis kategorijomis supras-
ti ir tai, kas nauja. Neišsilaiv-
nant iš senų kategorijų, savaime
tik sena matoma ir tame, kas nau-
ja. Šiuo žvilgsniu žvelgiant, jau iš
anksto buvo žinoma, kad netenka
ir iš Vatikano II susirinkimo nieko
naujo laukti — bus pakartotos tos
pačios tiesos ir bus pasmerktos
tos pačios klaidos. Žodžių tarant,
viskas liks „tas pats“ (lyg „tas
pats“ jau būtų tokia galutinė tie-
sa, nuo kurios toli būtų lygu leis-
tis klaidon!). Ir pasibaigus Vati-
kano II susirinkimui, šiuo žvilgsniu
bus viskas likę, kaip buvo anks-
čiau, nes bus regima ne pati nau-
ja dvasia, o tik tam tikri „patvar-
kymai“, kurie iš esmės nieko ne-
keičia (be abejo, Mišų aukos es-
miskai visai nekeičia, kad iš dalies
lotynų kalbą pakeičia gyvosios
kalbos ar kad šiek tiek pertvar-
komos maldos!). Bet kol bus ma-
toma tik „tas pats“, kas ir se-
niau buvo, tol bus ir pačių lieka-
ma tokiais pačiais — sustingusiais
raidėj be dvasios. Vatikano II su-
sirinkimo nebus jiems įvykę, nors
ir būtų apie jį skaitė ir formaliai
vykdytų jo potvarkius, įvestus re-
liginės praktikon.

pašaipą, kai tik susiduriama su
skirtinga mintimi.

Visos kraštutybės susisiečia.
Susisiečia ir konservatizmas su
ekstremizmu, ir tai sukuria tą
maišatį, kurio, seną dvasią pri-
dengus nauja raide, tariamai ko-
vojama už atsinaujinimą, žengimą
pirmyn etc. o iš tikrųjų tik try-
plama, erzinamasi ir savo energiją
bergzdžiai ekvojama“.

Visi šie pavojai lietuviškojo mū-
sy gyvenimo kasdienybėje, anot
dr. J. Girniaus, atrodo šitaip:

„Šie pavojai sustingdyti raide ir
naują dvasią nelieka tik teori-
nės galimybės ir mūsų tarpe. Dė-
giau mažiau jų grėsmė drumsčia
ir mus.“

Konservatizmo pavojus gal būt
būdingiausiai pas mus pasireiškia
neišsilaivimu iš tų rūpesčių, ku-
riuos laikas jau seniai pralenkė.
Kai esame šaukiami praręgti bro-
liu visuose krikščionyse, mes vis
dar rūpinamės savo pačių tarpe
būti „tikresni“ vieni už kitus. I-
lgimės vienybės, bet užuot kūrę
ją pagrindą vieny antiesmės pro-
biška pagarba, baiminamės palikti
„apakasus“. Todėl ir pats vienybės
rūpestis neįlemtai vis virsta tik
bergzdžiu kartėliu.

„Avangardistinio“ ekstremizmo
grėsmė pasireiškia įvairiais pavi-
dais, kuriuos visus gal būt labia-
usiai charakterizuoja vienokios
ar kitokios atsakomybės stoka ir
iš dvasinio sekimo plaukias ne-
brandumas.

Kur tik kas pertempiama, ten
iškreipiama ir to prasme, kas sa-
vyje yra vertinga. Daug kur su-
tinkame tokių pertempimų ir ten,
kur norima atstovauti naujai eku-
meninei dvasiai.

Išlaikyti tiesai gyvai iš tikro
reikia būti kritiškiems, ir būtent
— visų pirma sau patiems. Bet
kadangi daug lengviau būti kritiš-
kiems ne sau patiems, o kitiems,
tai daug lengviau būti priekabiems
negu kritiškiems. Tada vietoj at-
sakingo kritiškumo ir atsiduriame
prieš irly malkontentizmą (vis-
kuo ir visur nepasitenkinimą), pa-
šaipų pečias gūsiuojimą („keista“,
„nuobodu“, „komiska“ etc.), nai-
vų drąsos demonstravimą („kal-
bos apie demokratijos pavojus
Bažnyčioje yra labai neaktua-
lios“).

Krikščioniškajai ekumeninei dva-
siai yra visiškai svetimi tiek pačių
irzlumo, tiek kitais piktnimios nu-
sisteikimai. Kur tikrai skleidžiasi
ekumeninė dvasia, ten skleidžiasi
santaika, o ne erzelis diegiasi.
O jei kur „ekumenizmo“ pastanga
nėnėja ekumeninės dvasios vaisių,

reikia pervertinti save pačius, ar
besistengiant dvasiškai atsinaujinti,
nebuvo „persistengiami“. O iš
tikro „persistengiamas“, kai daly-
kai pertempiami ir tuo pačiu iš-
kreipiami, kritiškumui virstant irly
priekabumu, laisvei — bend-
rosios atsakomybės nepaisymu, at-
virumui — teisiuolišku absolutu-
mu. Tie pertempimai gali būti ap-
launami nedideli, bet juo labiau jų
gaila, kad ir tokie būdami jie su-
drumsčia tas pastangas, kurios liu-
dią gių ir nuosirdų norą gyvu-
mų visuomenėje įžiebtį ekume-
ninį atsinaujinimą.

Norime kuo plačiau žvelgti į gy-
venimą, kuo giliau leistis tieson,
kuo atviriau jos ieškoti drauge
su kitais. Bet visa, kas didu, yra
ir sunku. Todėl visus didžius sie-
kius tenka grįsti savo pačių kuk-
lumo ir sau patiems kritiškumui.
Benorint per plačiam pasirodyti,
yra pavojus išeiti ne tik į platu-
mą, bet ir „iš krašto“. Besineriant
gelmėn, reikia apžiūrėti, ar neiš-
koma jos sekulioj, kur galima tik
galva prasižaukti. Besiekiant atvi-
rumo, tenka neužsiminti, kad ne
arogantiškumui ir teisiuoliškumui
pasiekiamą žmones ir juos laimi-
ma dialogu.

Galime džiaugtis Vatikano II
susirinkimu, bet neturime teisės
patys savimi didžiulius.

Gaivi evangelinė dvasia į mus
apeluoja iš šio Bažnyčios susirink-
imo. Svarbu, kad ne apie ją pa-
radiškai kalbėtume, o kad ji gel-
mingai kalbėtų iš visų klausimų,
kuriuos liečiame. Antraip greit su-
banalinsime ligi mados tai, kas nė-
ra dienos naujiena, rytoj nusibos-
tanti, ir greit bergždžiai išieško-
sime savo entuziazmą, kuris turi
neišsėkti ne kasdienybės pilkumo-
je“.

Ir šią, anksčiau minėtą, dvejo-
pą laikysena, atrodo, šimtaprocent-
tinai neapsprendžia nei žmogaus
amžius, nei žmogaus priklausymas
vienokiai ar kitokiai organizacijai.
Ir šiekios ir anokios laikysenos
žmonių yra ir vienu ir kitu. Tik
konservatyvieji (kurių dauguma,
tur būt, vis dėlto yra jau vyres-
nio amžiaus) savąją nuomonę ma-
žiau pateikia viešumai spaudoje ir
kit, kai tuo tarpu avangardinio
ekstremizmo reiškinį daugiau pa-
stebime jauniausioje mūsų karto-
je, jos viešuos pasisakymais spaudo-
je ir pasaulėžiūrinio pobūdžio
jaunimo susirinkimuose bei stu-
dijiniuose būreliuose. Šitai, žino-
ma, rodo mūsų katalikiškosios vi-
suomenės dvasinį gyvumą, jos imu-
lumą naujam, bet drauge ir nuo-
saių rūpestį, kad virpanti styga
nebūtų pertempta. (k. p.)

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatai-Protezai, Med. ban-
dažai, Spec. pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.

ORTHOPEDIOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PProspect 6-5064
Val. 9-4 ir 6-3. Šeštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR
GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Tel. PProspect 6-5064
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v.
vak. šeštadienis 10-12 val. Trečiad.
dieną uždaryta. Ligoniai priimami
susitarus.

Ofiso telefonas: PF 8-3229
Res. tel. WAlbrook 6-5076

Res. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel. PProspect 8-1717
Resid.: 3241 West 60th Place
Tel. PProspect 2-7368

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; tre-
čiadienis uždaryta. Antradienis ir
penktadienis vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 63-Clos ir California
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadienis 2-4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso tel. 476-4042
Resid. tel. WAlbrook 6-5048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 358-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street

Val. pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9,
antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik
susitarus.

Tel. ofiso HE 4-5758; rez. HI 5-5225
DR. S. J. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
Bendra praktika ir alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketvirt. 2-9
val., penktad. 10 v. r. iki 9 v. v.
šeštad. 10 v. r. iki 1 v. p. popiet.
Ligonius priima pagal susitarimą

Tel. ofiso 735-4477; Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. PProspect 8-9081
DR. JANINA JAKSEVICIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirm., antr., ketvirt. ir penkt.
nuo 11 iki 1 val. ir nuo 4 iki 7 v. v.
šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-1278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
GYD 3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6
iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Tel. GRowehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal
susitarimą. Išsiskyrs trečiadienis, už-
daryta.

Ofiso ir buto tel. OLYmple 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
VAL. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad.
ir šeštad. tik susitarus.

Ofiso PR 6-1795 Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIONAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
2300 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo
2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val. Pirmad., antr., ketvirtad. ir
penktad. nuo 12-4 p. p., 6-30-8:30
vak. šeštad. 12-4 val., trečiad.
uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmple 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išsiskyrs trečiadienį.
Šeštadienis 12 iki 4 popiet

Tel. Reliance 5-1811
DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antr., ketv. ir penktad.
nuo 11 val. iki 1 val. p. ir nuo
6 v. — 8 val. vakar. Trečiad. nuo
11 val. ryto — 1 v. p. p., šeštad. 11
val. ryto iki 8 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168.
Res. tel. 239-2919.

Ofiso PR 8-7773, Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 West 63 str.
Valandos: pirmad. ketvirt. 5-8
antr., penkt., 1-4.
Prilimėja tik susitarus.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 8-9801
DR. J. MESKASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-5 v. v.
šeštad. 9 v. r. — 2 p. p.
Trečiadienis uždaryta.

Ofiso tel. HE 4-2125, Namų GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Prilimėja ligonius tik susitarus
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Treč. ir šešt. uždaryta

Telefonas — GRowehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ
LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PProspect 8-1223 ar PR 6-5877
Ofiso val. Pirm., antr., treč. ir
penkt., nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8
v. v. šešt. 2-4 v. p. popiet. ir kitu la-
ku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2125, Namų GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Prilimėja ligonius tik susitarus
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Treč. ir šešt. uždaryta

Telefonas — GRowehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ
LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PProspect 8-1223 ar PR 6-5877
Ofiso val. Pirm., antr., treč. ir
penkt., nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8
v. v. šešt. 2-4 v. p. popiet. ir kitu la-
ku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2125, Namų GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Prilimėja ligonius tik susitarus
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Treč. ir šešt. uždaryta

Telefonas — GRowehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ
LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PProspect 8-1223 ar PR 6-5877
Ofiso val. Pirm., antr., treč. ir
penkt., nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8
v. v. šešt. 2-4 v. p. popiet. ir kitu la-
ku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2125, Namų GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Prilimėja ligonius tik susitarus
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Treč. ir šešt. uždaryta

Telefonas — GRowehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ
LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PProspect 8-1223 ar PR 6-5877
Ofiso val. Pirm., antr., treč. ir
penkt., nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8
v. v. šešt. 2-4 v. p. popiet. ir kitu la-
ku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2125, Namų GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Prilimėja ligonius tik susitarus
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Treč. ir šešt. uždaryta

Telefonas — GRowehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA P

Vincas Krėvė išeivijos scenoje

Išpūdžiai ir pastabos niujorkiečių spektaklių pamačius

J. ZEMKALNIS

Balandžio 3 d. Vincas Krėvė žodis atgijo Franklin K. Lane gimnazijos salėje, Queens ir Brooklyno pasienyje. Vytauto Valiuko vadovaujama vaidintojų grupė nuvedė pustūkstą žiūrovų į „Dangaus ir žemės sūnų“ biblinę žemę, į „Šarūno“ Dainavą ir „Raganiaus“ pelkes bei dangaus prieangį.

Jau legenda virtusiame Vachtaugovo „Princesės Turandot“ pastatyme žiūrovas, uždangai pakilus, matė ramiai besisėkčiuojantį būrelį aktorių, moderniais rūbais apsirengusių. Jie ima improvizuoti. Baltas šalikas virsta turbanu. Ir taip žiūrovo apžavėtoje aktyse kasdienybė virto pasakos pasauliu.

Krėvės žodžiu įkūnyti Valiukas pasirinko pastatyminių stilių tarp „koncertinio“ skaitymo ir „pilno“ spektaklio. Kaip skaitymuose, aktoriai dėvėjo „vakarinis“ išėginius rūbus, bet, išskyrus Pasakotoją, jie tekstą neskaitė, o „vaidino“. Albino Elksaus scenovaizdis akcentavo pastatymo nerealistinį pobūdį: pakilia scenos vidury; vertikalių baltų plokščių triptikas juodame fone, su Dievybės, begalybės ir chaoso simboliais, pora keturkampių kėdelių ir grubiai paprastas „sostas“, stambių medinių karolių šniūrai, skiriančios Pasakotoją nuo pagrindinės vaidybinės erdvės.

Tokio pobūdžio pastatyme režisierių nuolat kamuoja klausimas — ar man žengt dar arčiau prie pilno judesio, pilnos mizanscenos? Jei naudojamas vienas baldas, kodėl ne du? Jei aktorius duodamas pagalbinis objektas, gal jų duot daugiau? Režisierius savaip kabo ore, nuolat turi ieškoti pusiausvyros.

Valiuko aktoriai Krėvės pasauliui išsauti naudojo beveik išimtinai savo balsus ir kūnus, ne tik be kostiumų ir dekoracijų pagalbos, bet ir nepasikliaudami pagalbiniais objektais. Tuomi jų uždavinys tapo dar sunkesnis. Ir vien iš vaidybos bementančiuose aktoriuose rasi nedaug su tokiais plačios skalės balsais, kad sugebėtų vien jais atkurti daugialypę konkretybę. O kaip to galima reikauti iš mūsų išėivių aktorių, kuriems neįmanoma nuosekliai lavinti savo balsinius instrumentus? Todėl nenuostabu, kad „Dangaus ir žemės sūnų“ tik viena koja teisėgė iš knygos puslapių.

Teatrinei iliuzijai paryškinti gal būtų buvę pravartu naudoti gausiau šviesos ir garso efektų. (Amerikiečių „koncertinio“ pobūdžio pastatymuose šviesos ir garso deriniu išgaunama gana tiršta atmosfera).

„Dangaus ir žemės sūnų“ žingsnis į teatrą iškėlė dar vieną problemą — kaip įpilietinti

Voverė (Elvira Ošlapienė) Vincas Krėvė „Šarūne“

PASTORALĖ KARKLUPĖNUOS

(Atkelta iš 1 psl.)

muose. Tankūs dialogai ir flegmatiški veikėjų nereikšmingų veiksmų aprašymai kad ir „istorina“ veikala, bet dar nepaverčia jo ištisiniu romanu. Pui-kus Baranausko dėstymo būdas, su dažnai išbalansuotu, rit-mingu sakiniu ten, kur jis pasakoja vaizdą arba išgyvenimą, negali būti dėkingai panaudotas fabulai nereikšminguose dialogo-guose. Todėl, kol vyksmas pa-juda iš vietos ir skaitytojo dė-mesys patraukiamas tam vyks-mui sekti, veikia antraeiliai he-rojai su nesmingais dialogais.

Romano sunovelinimas aki-vaizdus ir tame, kai turinus su-skirstomas labai smulkiais sky-reliais. Jie, kaip visumos dalys, savyje išbaigti ir, skaitant juos dėl estetinio pasitenkinimo, pa-justi autoriaus dėstymo meną tikrai yra miela. Aišku, galima ir neskirti į knygos minusą, kad antrasis romano veikėjas ateina, jau romano tekstą atvedus beveik iki pusės. Bet tuo auto-rius susiaurina savo galimybes

sustoti daugiau ties veikėjais, o ne ties mažiau visam romano vyksmui reikalingais persona-žais.

Savu keliu nuėjus

Janina yra pavaizduota tikrai, kiek įmanoma, pripildyti turiniu nesudėtinga personažą. Tačiau jos siekis būti visada savimi, net ir flirto atveju, per daug iš-skirtinas iš eilinio personažo sa-vybių. Abu vyriausieji romano veikėjai nesukelia abejonių. Jais skaitytojas visiškai tiki.

Ignoravęs modernias Sturm und Drang audras, antipatiš-kas visoms Kafkos ar Dosto-jevskio prarajoms, nesugretinęs jaunuolių meilės su Hamsuno Pano švilpukų taktis ir visiškai nelietas Freudo ar jo se-kėjų mūsų čionykštėje literatū-roje prielaidomis, Albinas Ba-ranauskas, kaip novelėje, taip ir romane, nuėjo savo keliu, pa-versdamas buitį idile, meilę pa-storale, žmones pavaizduodamas tik šiek tiek žemės dulkėmis ap-neštais Arkadijos gyventojais.

Vincas Krėvė Pasakotojos vaidmenyje Vincas Krėvė veikala inscenizavime

epinį romaną scenoje? Pirmąją spektaklio dalį užėmusioje ro-mano ištraukų sekoje pynėsi per daug temų, veiksmo gijų, ku-rias žiūrovui nebuvo lengva sek-ti. Gal būtų buvę tikslingiau ap-siriboti Erodu? Šio prieštaravi-mų plėšimo elenizmo edomito istorija turi apskiai medžiagos keletui dramų.

Krėvės romano lygus epinis bangavimas teikia jam orios di-dybės. Perkelk tą bangavimą į sceną, ir tai, kas romane buvo majestotiška, ima darytis mo-notoniška. Epinis elementas, aišku, savyje nėra svetimas sce-nai. Bet „epinis“ teatras gyvena pusiausvyra ir įtampa tarp epinio (pasakojamo) ir drama-tinio prado. Gal Pasakotoja (s) tiesioginis įsiterpimas, kome-taras suteiktų fragmentams daugiau dramatinės gyvybės.

Nežiūrint visų čia išvardintų klūčių ir pavojų, žiūrovas tu-rėjo progos pajusti Krėvės bi-blinio epo turtingumą ir koncepcijos platybę.

Po biblinių erdvių, vaidintojai tvirtiau pasijuto „Šarūno“ Dai-navoje. Aišku ir šiuose fragmen-tuose nebuvo įmanoma išvystyti vientisesnės charakterio linijos ar įskelti gausiau dramatinį žiežirbą. Abi demoniškos Krėvės figūros, Erodas ir Šarūnas, vystosi ir auga organiskai, pa-laipsniui — čia žiūrovas tegau-na ne jų portretus, bet apybrai-žas. Tačiau kiek mūsų dramos ištisinio veikėjo prilygsta kad ir tam fragmentuotam Šarūniui, kurį Krėvė, atrodo, kūrė viena akimi žvilgteldamas į elžbietinį Ričardą III-jį, bet suteikdamas jam daugiau spalvų už Šekspy-ro juodutėlę palaisą?

Paradoksiškai, Valiuko akto-riai pagaliam visai tvirtai pajū-to žemę po savo kojomis, kai jie pakilo nuo žemės į primity-vios, liaudinės sąmonės dangų. Fragmentai iš „Raganiaus“ bu-vo vakaro aukštuma. Ir vėl pa-radoksiškai, naiviuose Kukio ir Gugio postringavimuose bent šiam žiūrovui buvo daugiau au-tentiškos religinės dvasios, ne-gu formalioje „Dangaus ir žemės sūnų“ biblinėje panoramoje.

„Raganiuje“ įvaizdžiausiai pa-sireiškė ir Valiuko režisūrinis talentas. Po tikslingų, bet dau-giau ar mažiau standartinių, biblinių bei „Šarūno“ fragmen-tų mizanscenų, čia sumirgėjo iš-radingsios detalės. Valiukas vėl įrodė savo sugebėjimą naudoti aktorių kūnus, kaip molį savo pastatyminei koncepcijai. Pvz., pradžioje Kukio ir Gugio, tarsi, tyvuliuojantys judesiai išsautė žiūrovui ir Gugio girtumą, ir Kukio vaidukliškumą, ir pel-kių žaltvykslinę atmosferą.

Kai amerikiečių aktoriai nu-klęsta į klasikinį ar stilizuotą spektaklį, jie dažniausiai pasi-junta kaip užsienyje. Įstatyk juos į realistinę amerikietišką dramą, ir jiems nėra lygių pa-saulyje. Lietuviui aktoriui tok-sai savas elementas yra kaimo ar miestelinės buities vaidinimai su folkloristinėmis priemoni-s. Čia jie jaučias kaip namuo-se. „Raganiuje“ namuose pasi-juto ir publika, atstatydama gy-vą ir šiltą ryšį su scena.

Be režisūros Vytautui Vali-ku teko ir Erodu, Tavilio bei Sv. Mikalojaus vaidmenų našta. Visiems jis suteikė profesiona-linį šlifą, bet norėtusi juose ma-tyti daugiau įvairumo ir vidinio impulso. Jo Erodas turėjo val-dovišką mostą ir porą trumpų tragiškų properšų. Tutvilis bu-vo daugiau trafaretinė figūra.

Leonas Karmazinas, lietuviš-kam teatrui dirbęs keliuose kon-tinentuose, parodė sugebą su-gestijuoti skirtingus charakte-rius (Narsusis, Nikolajus, Šarū-nas, Sv. Petras). Jo Šarūniui, kaip ir Valiuko Erodui, trūko herojinės tragiškos dimensijos, bet abiem aktoriams nebuvo laiko „išilti“ fragmentuose ir jie turėjo šokti į savo vaidmenis kaip į šaltą vandenį.

Kazys Vasilionukas įsmuko į Gugio rolę, lyg Krėvė būtų jį jam sukūręs. Jam nebent būtų galima prikišti publikos pritari-mo išsautą per didelį įsisiūba-vimą, scenai įpusėjus, užuot pa-sitenkinus subtilėmis, tau-pesėmis priemonėmis. Biblinio romano ištraukose jis turėjo Scharijos Ben Eleazaro vaidme-nį.

Edvardas Liogys (Kukis) ne-atsiliko nuo Vasilionuko. (Kad taip tą simpatinę klauką porą paleidus pasiganyti po lietuviš-ką „Godot belaukiant“ versiją?) Liogio rolės spektaklyje buvo gana panašios — „konfidantų“, pašnekovų (Gelovinis, Albimele-chas) ir jis neišvengė pasikar-tojančių manierizmų. Liogys ap-dovanotas puikia veido kauke, kuria jis — kaip Oriento ar Af-rikos aktoriai — gali daug ką išreikšti be žodžio ir be grim-o.

Elvira Ošlapienė yra pakeliui iš vaidybinės potencijos į vaidy-binę išraišką. Ji turi sceniškos išvaizdos ir jausmo tikrumo do-vaną. Jos problema yra vaidy-binės technikos, balsinio aparato tobulinimas, kuris suteiktų jos nuosirdžiam, bet vienodo-kam Voverės skundui ritmo bei moduliacijos.

Vaidinimo rengėjai nesuklydo Pasakotojos vaidmeniui pasi-kvietę Vincą Jonuškaitę. Iš ope-ros ir dainos atsinešta balso kontrolė ir sceniška laikysena

suteikė jos vaidmeniui reikiamą autoritetą.

Trumpuose Teisingojo ir Han-naho vaidmenyse Vytautas Abromaitis pademonstravo simpa-tinę balsą.

Šiuo gabiu ir gebančiu akto-rių kolektyvu galėtų didžiulis bet kuri lietuvių bendruomenė. Tikėjimės, kad jie dažnai pasi-rodys New Yorke ir kuo toliau-siose apylinkėse.

Albino Elksaus skoningas sce-novaizdis davė pastatymui vie-nybės ir sumaniai išnaudojo vaidybinę erdvę. „Dangaus ir žemės sūnų“ ir „Šarūno“ ištrau-ka scenai pritaikė a.a. Algimantas Mackus, kuris patsai svajo-jo apie rašymą scenai.

Spektaklį paruošti padėjo Vy-tautas Abromaitis (režisūros pa-dėjėjas), Birutė Liogienė (mu-zika ir efektai), Vytautas Oniū-nas (šviesų technika), Romas Vilkas (scenos technika), Vy-tautas Augustinas (medžio dar-bai).

Krėvės spektaklį traktuojant grynai mėgėjinio mastu, šiame aprašyme būtų mažiau kritiškų pastabų. Bet, kaip visad, Vali-ko pastatymai savo užmoju ir teatine kultūra neleidžia pasi-tenkinti bendrybėmis, gimdo daug klausimų ir verčia juos ly-ginti su profesiniais pastaty-mais.

Šiuo Krėvės ištraukų vakaru

Vladas Šlaitas

Trisdešimt metų

Išgyvenęs ilgus metus,
aš įsitikinau, kad nėra nieko,
ką būtų galima dar kartą pakartoti,
nes šiandieną
visa,
kas buvo buvę,
man atrodo,
kaip viena didelė raudona rožė,
kuri dega,
tačiau nesudega,
tik kambarį užlieja
prisiminimų ir svajonių gaisras.
Trisdešimt metų saugo kapinynai
tavo pečių gracingą liniją ir mano
ne šiam pasauliui numatytą meilę.
Trisdešimt metų vaikštai ir ilgiuosius
tavęs,
šioj žemėje daugiau nepakartojamos.

Valiukas suteikė įdomų ir savi-tą teatrinį įvykį, kaip ir „Ka-rinėlės“ bei „Vieno ir kitų“ spektakliais. Nepasitenkinda-mas dramatinėmis žuvelėmis, ku-rias būtų lengva pagauti ir iš-kepti, jis vis taikosi į banginius, eivijoje.

Abimelechas (Edvardas Liogys) ir Erodas (Vytautas Valiukas) Vincas Krėvė „Dangaus ir žemės sūnų“ perteikime.

ANGAŽAVIMASIS PRASMINGESNEI BŪČIAI

Dail. Algirdas Kurauskas aplamai apie dailę, apie Dargį ir Mončį korp. Gintaro jų surengtos parodos Čiurlionio galerijoje proga

Abiejų šios parodos dailininkų kūryba yra toli pasklidusi už lokalinio pobūdžio ribų. Abu menininkai priklauso ne vien lietuvių tautai, jie yra nariai visos miriados dailininkų, kurie praeityje ir šiandieną išky-la aukščiau įprasto ir kasdienio. Alfonsas Dargis ir Antanas Mončys, kad ir skiriami kartų bei individualiu požiūriu į for-mos interpretaciją, iš tikrųjų priklauso tai pačiai epochai, tam pačiam kultūriniam kamie-nui, tai pačiai kūrybinei linkmei. Abiejų kūrėjų šaknys gliai jau-gė į tą pačią dirvą. Juos jungia ne vien tautybės kraujas. Lai-mingu sutapimu, Alfonsą Dar-gį ir Antaną Mončį riša ir toji jėga, kuri skatina atpalaiduo-jančiai meditacijai, atsakinges-niam užsiangazavimui, prasmin-gesnei būčiai.

ALFONSO DARGIO pavardė nejučiomis mus nukelia į beatsi-kuriančios, laisvos Lietuvos pra-eitį, nužymėtą skaudžia patir-timi ir herojiškomis pastango-mis. Alfonsas Dargis yra Lie-tuvos meno mokyklės absolven-tas, lietuvių moderniosios dailės vienas reikšmingųjų pionierių, asmuo, įsijungęs ir dalyvavęs 1933 metais Kaune susibūrusia-me meno sąjūdyje FORMA. Jis priklauso tai lietuvių grupei,

kuri mūsų tautos politinio ir kultūrinio prisikėlimo metu ne-pakluso konformizmui, neišite-ko anuomet visuomenėje vyrau-jančiose kultūrinėse normose ir drauge su kitais jaunaisiais Lie-tuvos menininkais atkakliai priešinosi miesčioniškumui, pro-vincializmui, pseudointelektualiz-mui ir piktam kultūriniam šovi-nizmui. Jau anuomet FORMOS sambūris lietuvių dailės gyve-nime inėšė naują požiūrį kūry-bon, skirtingą kultūrinių vertybių sampratą ir šviežią inter-pretaciją lietuvių dailės kūry-boje. Tapytojas, grafikas ir de-koratorius Alfonsas Dargis ir šiandien tebėra ištikimas jau-nystėje užsibrėžtam tikslui ir keliui.

ANTANAS MONČYS yra ma-no studijų kolega. Todėl atleis-kite man, jei mano žodžiuose rasite sentimentų ir asmeniškū-mo. Apie Freiburgo Ecole des Arts et Metiers galima daug ir įvairiai pasisakyti, tačiau joje studijavusiems tinka tos pačios bendros mintys.

Visų mūsų studijos Guenters-tahl'io papėdėje, senajame Reb-hause, surišo mus visam laikui, nežiūrint pažiūrų, amžiaus, ly-ties, tautybės ir gabumų skir-tumo. Visus mus jungia išėivių dalia. Visi mes esame „pasime-tusios“ generacijos atstovai. Vi-si mes esame senutės Europos vaikai ir savo pėdas, ryškias ar silpnias atpažįstamas, išmėtė-me po įvairius kontinentus. Vi-gnų vardai liks neišdildomi ate-

Antanas Mončys Aukso medis iš parodos Čiurlionio galerijoje

(Nukelta į 5 psl.)

LIETUVOS ISTORIJS GAIRIŲ PASIGENDANT

J. DAINAUSKAS

Ankstyvesnieji Lietuvos istorijos vadovėliai buvo rašyti, didžia dalimi pasikliaujant svetimųjų, veik vien Lietuvos prieš pateiktais suformulavimais, pasakojimais, istorinių faktų aiškinimais, nutylėjimais, neretai aklaik perkelti tokius aiškinimus iš ankstesnių vadovėlių į vėlesnius. Užtat ir šiandien mūsų istorijos negausiuose vadovėliuose yra apskaičiuoti netikslumai, neaiškumai ir net klaidingų duomenų. Nepriklausomoje Lietuvoje dar nespėta paruošti lietuviško Lietuvos istorijos vadovėlio mokykloms, nespėta paruošti ir aiškios, su komentarais mūsų istorijos programos. Užtat toje srityje ir šiandien įvairiems klaidžiojimams dirva vis esanti palanki. Net ir profesionalai istorikai kai kur nulysta nuo tiesaus kelio, laikosi anachronizmų, nekalbant jau apie menkavertystės kompleksą propagavimą.

Pvz. Lietuvos valstybės pradžią skaitoma nuo Mindaugo laikų. Lietuvos krikščianis nuo 1387 m., Lietuvos valdovai prisipysę rusiškai vadinami kunigaikščiais, o ne karaliais. Vis dar kalbama apie Kriavo "aktą", kurį neva Jogaila pasirašęs su lenkais ir kuriame buvę pažymėta, kad Lietuva prijungiamai prie Lenkijos karalystės, nes, tariamai, karalystė negalėjusi būti prijungta prie kunigaikštystės, o, be to, krikščioniškas kraštas taip pat negalėjęs būti prijungtas prie pagoniško... nors esmėje Lietuva Jogailos vedybomis su Jadviga prie Lenkijos nebuvo prijungta.

Jogaila, išeidamas užkuriomis į 6-7 kartus mažesnę valstybę, su savimi vien išsinešė Lietuvos karaliaus titulą, po tų vedybų tapdamas drauge ir Lenkijos karaliumi. Tai ir viskas. Lenkų išgarsintas "Kriavo aktas" tėra falsifikatas ir, tuo labiau, net ir lenkai netvirtina, kad Jogaila būtų tokį aktą pasirašęs.

Švitrigaila mūsų vis neretai vaizduojamas kaip intrigantas, girtuoklis, gi Žygimantas I-sis (beje, Žygimantą Senį, kuris lenkams buvo pirmuoju to vardo, irgi vadinam I-ju!) riteris, puikus valstybės vyras, nors esmėje pastarasis 1437 m. Lietuvos valdovu tapo tik ano laikų "peviakams" padedant, o Švitrigaila lenkų niekinamas už tai, kad jis stengėsi atpalaiduoti Lietuvą nuo bet kokių ryšių su Lenkija.

Liublino "susitarimas" vis dar vadinamas unija. Kokia unija, jei po jos Lietuva ir toliau buvo savarankiška valstybė. Juk 1568 m. Lietuvos Statutas, pasirašytas 19 metų po tos tarybos unijos, lenkus ir toliau laikė svetimaisiais. Lietuvos valstybės interesais rūpinamasi nepriklausomai nuo Lenkijos. Pagaliau, Zemaičių žemės atstovai iš to Liublino seimo pasitraukė, nepasirašę anos sutarties; josios tekstas žemaičių atstovams pasirašyti buvo pasiūstas į Raseinius, kur jis išgūlėjo daugiau kaip du šimtus metų niekieno nepasirašytas ir 1785 m. buvo be jokių parašų grąžintas į Lietuvos Metrikos bylas.

Pagaliau įvairiose Lietuvos istorijos santraukose, ypač jaunimui skirtuose leidiniuose, mūsų istorija taip "apiplaukoma", jog iš laikotarpio nuo Vytauto mirties iki tautinio atgimimo XIX a. dažniausiai jokių žinių ir nepateikiama. Apie tai, kad "Algirdas tris kartus buvo apgūjęs Maskvą, tačiau jos paimti negalėjo", net ir trumpoje mūsų istorijos santraukoje parašoma, gi apie tai, kad 1514 m.

Lietuvos kariuomenė prie Oršos sumušė keturis kartus gausesnę Maskvos kariuomenę, kad 1610-12 m. Lietuvos karinė įgula valdė Maskvos Kremlį, dažnai nę žodžio nerasi.

Taip pat apie Lietuvos Statutą, valakine Žygimanto žemės reformą. Jei, kartais ir pateikiama žinių apie tą laikotarpį, tai jos pilnos lenkų suformuluotų ir mums primetų jų pačių teigimų. Nesenai teko skaityti tokioje mūsų istorijos "santraukoje" skambius ditirambus 1791 m. gegužės 3 d. konstitucijos garbei, nors esmėje tai buvo lenkų (tik niekad nerealizuotas) sumanymas pagalvoti Lietuvos vardą visiškai išbraukti iš iki tol formaliai ir faktiškai buvusios dvilypės Lietuvos - Lenkijos valstybės.

Pribrėdo reikalas tą padėti dabar skubiausiai taisyti. Būtinai sau susiformuluoti Lietuvos istorijos gaires, kurios sudarytų aiškų pagrindą mūsų mokyklų Lietuvos istorijos programai ir kuriomis remiantis galima būtų parengti tai programai komentarus.

Reikia pradėti nuo Lietuvos valstybės atsiradimo datos nustatymo. Tiesa, tokia data gali būti tik sutartinis dalykas, neįmanomas surišti su tų ar kitų metų data. Neabejotina, jog Lietuvos valstybė formavosi XII a. Livonijos kronika mini, kad 1204 m. lietuviai, susitarę su lyviais, puolė Rygą. Nuo to laiko anos kronikos puslapiuose kasmet minimi lietuvių būriai, vadovaujami lietuvių kunigaikščių. Tai rodo, jog Lietuvoje jau buvo susiformavęs (vienas ar keli) valstybės pobūdžio junginys. Jokios valstybės istorija neprasideda faktais, apjungiančiais visą josios (vėlesnę) teritoriją. Juk Romos imperijos istorija prasideda duomenimis apie Romos miestą bei lotynų gentį, lygiai kaip ir Lenkijos istorijos pradžia rišasi su Krušvicos bei Gniezno istorija. Tas pats dėsni turi būti taikomas ir mūsų istorijai. 1219 m. dvidešimt vieno Lietuvos žemių kunigaikščio sutartis su Volinijos kunigaikščio Romano našle bei sūnumis aiškiai rodo, jog Lietuva, gal dar federatyvia forma, jau buvo savarankiškos valstybės pobūdžio vienetas, susiformavęs aiškiai ne 1219 m., o daug anksčiau. Tad Lietuvos valstybės pradžia reikia laikyti XII a. pabaigą, 1253 m. yra tik Lietuvos karalystės atsiradimo data.

Lietuvos krikščianis neabejotinai buvo 1251 m. Juk kai 966 m. lenkų (tik mažos Didlenkijos dalies) valdovas Miesko I, veddamas čekų kunigaikštę Dombruvką, apsikrikštijo, tai su juo tada apsikrikštijo ne daugiau kaip 300 dvarikių. Tačiau 966 metai ne vien tik lenkų istorikų laikomi visos Lenkijos krikštu, nors 1034-39 m. Mozūrų valdytojas Maslavas, užgrobes visą ano laiko Lenkijos valstybę, ne tik viešai atsimetė nuo krikščionybės, bet ir suėdino daug bažnyčių, išžudė kunigus ir šiaip jam ir rankas pakliuvusius krikščionis. Tad ir Lietuvos krikščianis įvyko ne 1387 (tą datą galima laikyti nebent religinės, kultūrinės ir net politinės lenkiškos Lietuvos okupacijos pradžia), o 1251 metais. Juk 1492 m. spalio 12 d. Kolumbas atrado tik mažą "Naujojo Pasaulio" salelę, tačiau toji diena viso pasaulio yra laikoma Amerikos kontinento data. Panašiai yra ir su Lietuvos krikšto data.

1392. VIII. 4 d. sutartimi Ast-ravoje Vytautas gavo iš Jogai-

A. Dargis Kompozicija (aliejus)

los valdyti Lietuvą savo diplomatinės ir karinės kovos su Jogaila pastangomis. Toje sutartyje neminimas nei vardas, nei turinys to tariamo Kriavo "akto". Vytautas kovojo su Jogaila ne dėl Lietuvos atidavimo Lenkijai, o dėl Lietuvos valdymo perdavimo Vytautui.

Lietuvos valstybės dokumentuos vartota valdovo kanceliarijos kalba nebuvo nei rusų, nei gudų, nei ukrainiečių kalba. Su tomis kalbomis anoji sena slavų kanceliarinė kalba (Valakijoje vartota iki XVIII a., nors žmonių kalba ten visą laiką buvo kita, panaši į dabartinę rumunų kalbą) turi tiek bendro, kiek lotynų kalba turi bendrumų su ispanų, italų, prancūzų ir kitomis romanų kalbomis. Tai Bizantijos itakos srityse šv. Kirilo įvesta "rašytinė slavų kalba", savo kilme labiausiai artima senajai makedoniečių kalbai, nes ta kalba kalbėjo šv. Kirilas ir Metodijus. Lietuvą toji raštų kalba pasiekė visai savarankiškai.

Tai tik keletas greitosiomis suminėty faktų, į kurių pristatymą reikėtų ypač atkreipti dėmesį, bandant nustatyti Lietuvos istorijos gaires. O darbu užsimojus, panašių faktų atsirastų ir kur kas daugiau.

PRASMINGESNEI BŪČIAI

(Atkelta iš 3 psl.).

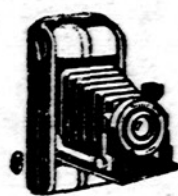
čiai, kitų bus užmiršti su rytojumi. Tačiau mus visus jungia keistų sąlygų pagimdyta ALMA MATER — lietuvių pastangomis ir prakaitu įkurta — Freiburgo Ecole des Arts et Metiers. Antanas Mončys yra vienas tos meno mokyklos absolventų, kuris savo paskutiniuosius darbus išryškino mūsų daugelio anądien niekad neįsistatę, bet širdyje akcentuotą mintį, jog šioji mokykla turės išnešti ant savo pečių išskirtinį uždavinį: tapti universalinės apimties dailininku, neprarandanti savo identiteto ir tai, be jokių paraginimų, skatinimų, užtarimo, protekcijos, pilietinio statuso, nusistovėjusios tradicijos, savo krašto artumo ir svarbiausia įsisaugojimo, jog šioji vargo pagimdyta mokykla tėra mažutė garbingo darbo pradžia.

Antanas Mončys jau seniai tapo Paryžiaus piliečiu. Kai mes visi kiti kalbėjome apie Paryžiaus tradicinę mokyklą ir galvotrukiais veržėmės į nematytus kraštus, Antanas ramiai ieškojo kampo, kur galima būtų susitelkti ir nuosaikiai dirbti. Tokią vietą jis ir surado. Jis, kaip Vytautas Kasiulis ir Pranas, apsisprendė už lėtesnį, saugesnį ir tikresnį ieškojimo tempą.

Minėdami kultūros istoriją, dažnai minime senąjį ir naująjį meną. Tačiau gerai suprantaime, jog iš tikrųjų meno vertybės yra belaikės. Žinome, jog reikšmingajai dalei priklauso visi tie kūrėjai, kurie savo individualia vizija praplečia naujus horizontus, išdriusdami akyliau ir giliau pažvelgti į neramią žmogaus sielą, paliesdami ir tokias žmogaus prigimties sritis, kurios daugiui atrodė ir tebeatrodo neliečiamomis, nevaizduotinomis, nediskutuotinomis, šventomis. Epochų ar individualių menininkų stiliai, iš tikrųjų, niekad nėra laikinio kaprizo dalykas. Visi jie išplaukia iš laiko reikalavimo, apjungti kolek-

tyvine laiko dvasia, individualių talentų kūrybine jėga ir originalumu. Menininkai, kuriuos kartais taip norėtume išsiųsti į negrįžtamą egzilę, iš tikrųjų, yra mūsų kasdienybės ir pačios konkrečiausios realybės dalis. Gal dėl to kartais esame jiems taip neatlaidūs. Ir kaip besibodėtume naujomis netikėtomis, gąsdinančiomis fatališkoms gyvenimo apraiškoms, o tačiau jos yra mūsų kartos, o tuo pačiu ir mūsų tiesioginės atsakomybės dalis.

Įprastinių sveikinimų ir linkėjimų parodos dailininkams vietoje, šį kartą norėčiau juos nukreipti priešinga kryptimi būtent, — į parodos lankytojus. Taip norėčiau palinkėti, kad mūsų lietuviškosios parodos taptų sveiko kultūrinio bendravimo valandomis. Norėčiau linkėti, kad išmoktume atkurti dailės darbą drauge su jo kūrėju, linkėti, jog užuot statę banalius klausimus dailininkui, kartas nuo karto paklaustume patys savęs keletą nuosirdžių, atvirų, nekomliuotų klausimų, į kuriuos savo širdies gelmėje, tik-

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

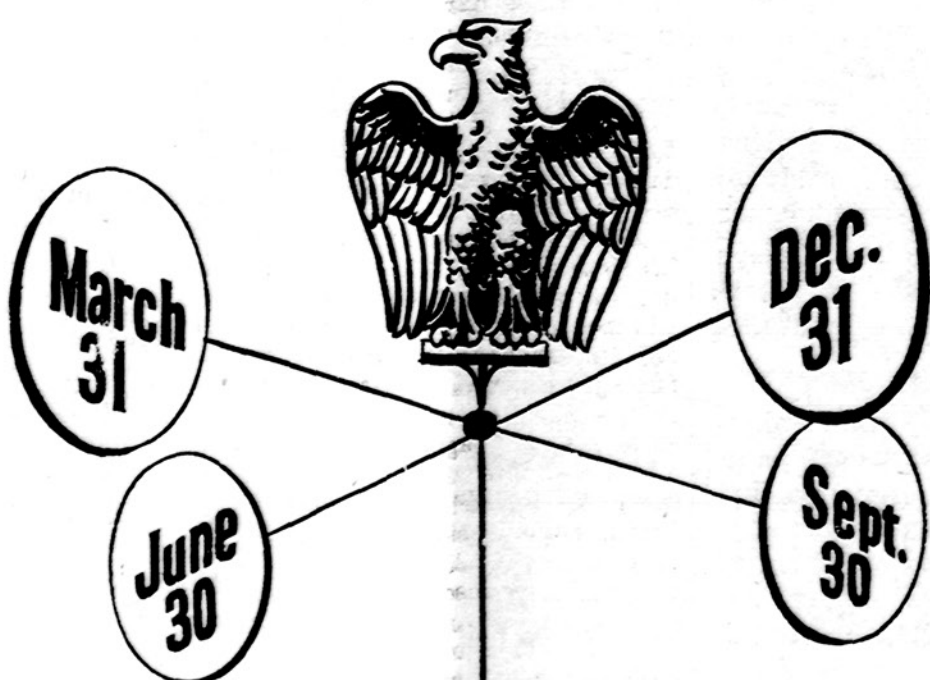
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MBEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8996

STANDARD Savers

Get an Extra Pay Day March 31...

4 1/4 % Current rate
per annum
4 Times a Year

All Savings in by the 15th
Earn from the 1st

HOURS:
Mon. Thurs. — 9 to 8
Tues. Fri. — 9 to 4
Sat. — 9 to 12
Wed. — Closed

STANDARD
FEDERAL
SAVINGS

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Virginia 7-1140

On March 31, our savers will receive their first dividend of 1965 — computed at the high rate of 4 1/4% per annum. Savings grow faster and larger at Standard Federal because we pay dividends 4 times each year; earnings are added to savings and are compounded quarterly. For safer savings and higher earnings, save at Standard Federal Savings!

Chicagoland's Strongest

riausiai, visi turime atsakymus. Žinant, jog gerėjimasis ar boddėjimasis vienokia ar kitokia dailininko kūryba neprasideda tik parodos salėje, norėtusi linkėti visiems, ateinantiems į bet kokią parodą, muziejų ar galeriją, atsinešti tikrąjį savo vidų, ne vien savo pilietiską, bendruomeninį, oficialųjį veidą. Linkiu, kad šie malonūs ir triukšmingi parodų apvaikšiojimai mūsų se retkarčiais taptų miniatiūrinėmis meditacijomis ir užslėptu, paskandinto estetinio jausmo šventėmis. Pagaliau norėtusi linkėti suvokti, jog be abipusio, dailininko ir žiūrovo, bendravimo kūrybos aktas anaipol nėra atbaigtas ir pilnas. Kitaip tariant, iš meno veikalo gau-

nama tiek, kiek jam grąžinama. Ir nėra brangesnio atlyginimo menininkui, kaip tikras, jautrus, gilus ir išmintingas jo darbo ir kūrybos vertinimas.

• Nepasakelbtas rašytojo palikimas. Kovo 9 d. Vilniuje mirus rašytojui K. Borutai, vėliau paaiškėjo velionio neužbaigti kūrybiniai planai. Pagal J. Baltušį ("Lit. ir Menas", nr. 11), miręs rašytojas neužbaigęs apysakos - epopėjos apie "lietuvių tautos istorines kryžkeles", "Vakarykštė diena" ir romano iš 1926 m. perversmo Lietuvoje dienų "Pašėsupiai". Be to, dar liko dramos, poemos, apysakos, eilėraščiai.

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.

3240 S. HALSTED ST. Tel.: CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS
RADIO, STEREO APARATŲ, PARDAVIMAS IR TAISYMAS
ORO VESINTUVAI — AIR CONDITIONING

WESTWOOD LIQUORS

2441 W. 69 St., Tel. PR 6-5951

Zemiau paduodame tik keletą kainų, bet atvykę rasite didžiausį pasirinkimą visokių užsieninių ir vietinių gėrimų Velykų švenčių proga atpigintomis kainomis.

DU JARDIN, Vokietijos brandy V.S.O.P., 84 pf., \$5.25
HINE, V.S.O.P. Prancūzijos konjakas \$6.89
GOLD THIMBLE SCOTCH \$3.89
MOGEN DAVID vynas Qt. 89c
V. O. SEAGRAMS, CANADIAN CLUB ir kitos
importuotos iš Kanados degtinės speciali kaina

UŽSAKYMUS TELEFONU PRISTATOME Į NAMUS.
Organizacijoms ir parengimams duodame nulaidą ir pristatome nemokamai. Aleksandra ir Antanas Severinai, sav.

Taupykite

MES MOKAME

4 1/2 %

ANT VISŲ SĄSKAITŲ

Daugiau kaip 50 metų, sąžiningai patarnaujame lietuviams.

Kiekviena sąskaita ligi \$10,000 apdrausta Federalės valdžios agentūroje

August Saldukas, Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI) Sav. DAN LIUTIKAS
TAISYMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ GAMYBOS • GREITAS patarnavimas • GARANTUOJAMA • KREDITAS.
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Patikima ir žinoma firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą leidžiamiesiems siuntiniams į USSR — PRANEŠA:

Eileje garantuojamų užsakymų sovietinės gamybos prekės, kaip tai: AUTOMOBILIAMS, ŠALDYTUVAMS, TELEVIZIJOS APARATAMS ir kt., pats gavėjas gali pasirinkti dovanas už bet kokio dydžio sumą.

JŪS taip pat galite užsakyti MAISTO PRODUKTŲ DOVANAS giminėms, esantiems USSR. Pristatymas skubus iš produktų sandėlių, esančių SOVIETŲ SĄJUNGOJE. Kainos prieinamos.

Katalogų prašykite bet kuriame mūsų skyriuje arba Vyriausioje Įstaigoje:

45 West 45th Street
New York 10036, N. Y., Room 1101
Tel.: CI 5-7905.

Lietuviai mokslinėje literatūroje

CEZARIS SURDOKAS, Baltimore, Md.

Aną kartą, pateikdamas eilę lietuviškų vardu, pastebėjus mokslinėje literatūroje, pažymėjau, kada gana gausiai lietuvių reiškiamas įvairiuose biocheminiuose tyrimuose. Antroji sritis, gal lygiai gausi lietuviškais vardais, yra medicina su visomis jos šakomis ir pagalbiniais mokslais. Tad šį kartą dauguma vardu iš medicinos sričių. Visi jie pastebėti praėjusių metų mokslinėje periodinėje amerikiečių literatūroje.

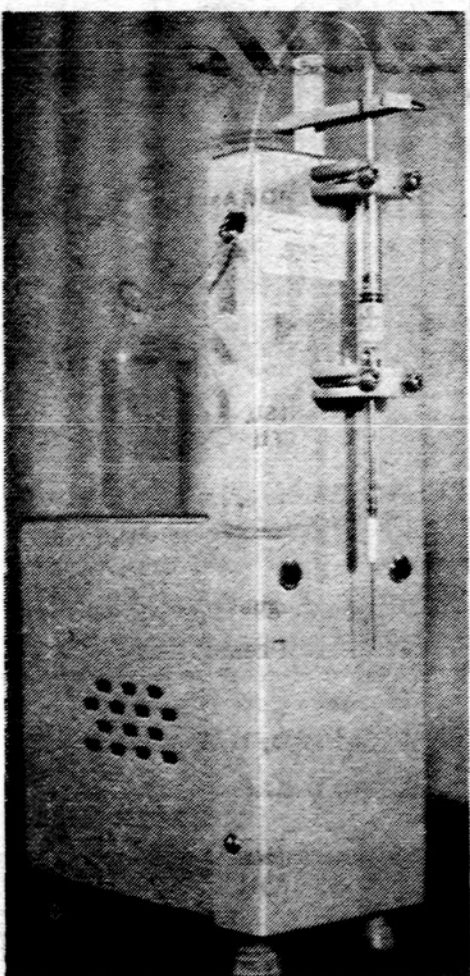
Medicinoje

John Dainauskas yra koautorium straipsnio "Estimation of tissue elasticity of the lung". Straipsnis tilpo "The Journal of Applied Physiology" kovo mėn. numeryje. Darbas buvo paruoštas Presbiterionų šv. Luko ligoninėje ir Illinois universiteto medicinos departamente.

Danute L. Dilha ir keli kiti bendradarbiai rugsėjo - spalio laidoje "Acta Cytologica" paskelbė straipsnį: "Neutrophil appendages as indicators of sex chromosome aberrations". Šis darbas buvo ruoštas Tufts universiteto Medicinos mokyklos, Obstetrikos ir ginekologijos departamente ir Naujosios Anglijos Medicinos centro citologijos laboratorijoje, Boston, Mass.

S. Miknius yra koautorium straipsnio "Some cardiovascular actions of benzquinamide" tilpusio balandžio mėn. numeryje "The Journal of Pharmacology and Experimental Therapeutics". Straipsnis buvo ruoštas Medicinos tyrimų laboratorijoje, Farmakologijos departamente.

Lietuvio išradimas

Naujas analitinės chemijos instrumentas "equivalent volume analyzer", kurio paskirtis matuoti tūrio ekvivalentą. Jo pagalba analitinė chemija išvengiama iki 95% visų kalibruotų stiklinių indų, ypač pipiečių. Jis pagreitina darbą iki 5 kartų, juo galima atlikti visus kliniškus testus.

Šis naujas instrumentas yra sukonstruotas ir užpatentuotas dr. J. Mauruko, gyv. Elyria, Ohio. Instrumentas yra gaminamas ir greitai laiku pasirodys rinkoje, kainą apie 300 dolerių.

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS ĮRENGTI TVORAS Jūsų namų puošnumui ir šeimos saugumui.

Įrengdami tvorą, duris, langus, stogelius, tureklis ir kitus įvairaus metalo, plastikos ir stiklo gaminius jūsų namų pagerinimui ir puošumui.

KOSTAS BUTKUS

Telefonai: LUdlow 5-6291, bet kurio laiku, PROspect 8-2781 rytais ir vakarais.

te, Chas. Pfizer & Co., Inc., Groton, Conn. Preliminarinis šio darbo pranešimas buvo skaitytas "Federation of American Societies for Experimental Biology" suvažiavime Atlantic City.

A. J. Palubinskas savo straipsnį "Stretching of the arteries in renal arteriography" atspausdino sausio mėn. Radiologijos numeryje. Darbas buvo paruoštas Kalifornijos universiteto Medicinos mokykloje, Radiologijos departamente.

"Federation Proceedings" kovo - balandžio numeryje pranešama, kad iš rusų kalbos yra išverstas straipsnis, kuris angliskai yra įvardintas "Possible clinical cure of cancer of the thyroid by 131I". Straipsnio autoriais skelbiami: M. I. Krikshoptaitis ir V. R. Rashkyavichos (vargšas Raškevičius savo pavardės neatpažintų, jei gautų savo straipsnį po kelių vertimų). Straipsnis išverstas iš "Meditsinskaya Radiologiya" Nr. 4. 1963 m.

E. M. K. Vachulis ir du kiti bendradarbiai iš Illinois universiteto, Medicinos kolegijos, Mikrobiologijos departamento rugsėjo mėn. numeryje "The American Review of Respiratory Diseases" atspausdino straipsnį "The Bactericidal action of penicillin and penicillin-isoniazid combinations against mycobacterium tuberculosis".

A. R. Wychulis su dviem bendradarbiais iš Mayo klinikos, Rochester, Minn., vasario mėn. laidoje "Surgery in Gynecology and Obstetrics" atspausdino straipsnį "Submucous lipomas of the colon and rectum".

Vincent Zigas ir du kiti bendradarbiai liepos mėn. numeryje "The Journal of Neuropathology and Experimental Neurology" atspausdino straipsnį "Neurologic findings in exotic neurologic disorders among natives of highlands of New Guinea". Šis studijinis darbas buvo remtas Papuasų ir Naujosios Gvinėjos teritorijos Viešosios sveikatos departamente.

Kitose moksluose

F. X. Kneizys su koautorium pranešimo, kuris buvo skaitytas simpoziume "On Molecular Structure and spectroscopy". Minėto simpoziumo pranešimų santraukos išleistas Ohio valstybinio universiteto.

G. P. Mitalas yra koautorium darbo "Absorption and transmission of thermal radiation by single and double glazed windows". Darbas yra išleistas Kanados Valstybinės tyrimų tarnybos.

E. Gyachauskas yra atspausdinęs du straipsnius "Hitting Probability" ir "On statistical quadrature" žurnale "Teoriya Veroyatnostei i ee Primeneniya", kuris visas yra verčiamas į anglų kalbą ir angliskai vadinamas "Theory of Probability and its applications".

Edward B. Jakubauskas parašė "New Frontier" employment policies", kurią Wisconsin universitetas išleido atskira brošiūrele.

- 51 -

GIESMĖ

Wieszpatis sawo szaukiuos.
Rankas kildams jau melžiuosi,
Wysus wargus sawo tamuj
Apsakau Dieuwj sawamuj.
Wos ka Dwasia jaučiu sawim,
Regi tu Pon gleraj manim,
Jog asz be jokios kaltibes.
Klencziu szytokies sunkibes.
Kur tyk mane biedna mato,
Wisur zebangus uzstato.
Kajrej ir dzasznej ziuriu,
Prieteliaus niekur ne turiu.
Iszbezt ner kur ne ant kielu,
Pilna wisur niaprietelu.
Tu Pone tyk Majoningas,
Szaukiu tarnas ne laimingas.
Tu nodieja tarp giwuju,
Dalis mano tarp szwetuju.
Izgirsk mano wajtoima,
Pagajlek suspaudimo.
Isztrauk iz ranku bajsiuju
Nieprietelu prakiakjuju.
Gialbek Pone tarnu sawo,
Kad paziczia miszja tawo.
Tada wiernieje izwidia.
Dziaugsis iz duos garbia didia.

Amen.

Szyta Giesme ira izdrukawota Amerykoje, miesto Shenandoah Parafioj Lietuwyszkoje Diena 30 Kwietniaus Miatuose 1874.

TAUTOS ISTORIJS PABIROS

Beieškant Amerikos lietuvių pirmojo spaudinio

Besidomintiems Amerikos lietuvių kultūrinio gyvenimo, svarbus klausimas: kada Amerikos lietuvių išspausdino savo pirmąjį spaudinį? Šis klausimas galima perskirti į dvi dalis: 1) kada Amerikoj gyvenus lietuvis atspausdino pirmąjį spaudinį bet kuria kalba ir 2) kada atspausdino pirmąjį spaudinį lietuvių kalba?

Pagal turimus davinius (LE, VIII, 308 p. ir K. Jurgela, "Draugas", 1949 m., 211 nr.) pirmosios rūšies spaudiniu pasirūpino buvęs Lietuvos ulonų 10 pulko majoras Juozas Hordynskis, kuris po nepavykusio 1831 m. sukilimo atvyko į Ameriką ir čia 1832-1833 m. išleido net keliomis laidomis veikalą - History of the Late Polish Revolution and the Events of the Campaign, by Major of the Late Regiment of Lithuanian Lancers, Boston, 1832-3. Šiame veikalė jis aprašė gen. Gelgaudo karo veiksmus Lietuvoje, su kautynių ir vietovių braižiniais. Knygos ga-

skirai), laiko pirmuoju spaudiniu ir nurodo, kad šią giesmę paėmęs iš 1896 m. liepos 18 d. "Garso Amerikos Lietuvių", pridėdamas: "paskartojau čia pirmojo užsilikusių Amerikos lietuvių spausdinto lapelio turinį" (50 psl.) Tame lapelyje buvęs įrašas: "Szyta Giesme ira izdrukawota Amerykoje, miesto Shenandoah Parafioj Lietuwyszkoje Diena 30 Kwietniaus Miatuose 1874" (51 psl.).

S. Michelsonas, (Lietuvių išeivija Amerykoje, 181 p.) sako, kad pirmasis Amerikos lietuvių spaudinys pasirodė 1874 m. Shenandoah, Pa., parapijoje. Tai giesmė apie vargus, atspausdinta lapelyje, kurio tekstą paskelbė kun. A. Miluko minėtas laikraštis, ėjęs Shenandoah, Pa.

Tą pačią žinią paduoda ir kun. V. Bagdanavičius bei kitų redaguota knyga (Kovos metai dėl savosios spaudos, 244 psl.), tik vietoj "lapelio" vartoja "knygos".

1964 m. "Garso" (8 nr.), angliskajame skyriuje, rašant apie pirmąjį Amerikos lietuvių parapiją, atkartota kun. A. Miluko žinia. Dėl šios giesmės autoriaus beveik visi sutinka, kad ji parašyta pirmojo į Ameriką atvykusio lietuvių kunigo A. Strupinsko, marijono. Jis, suorganizavęs parapiją ir pastatęs bažnyčią, turėjęs tikrai labai daug vargų (plg. LE, XXIX, 57 p.). Tik V. Biržiška mano, kad ši giesmė yra paimta iš "Tlumociuje" įdėto eilėraščio "Asz pyrmas atejau pas jus, Tlumocidamas angielckus zodzius" (KMDSS, 244 psl.).

Mykolas Tvarauskas, buvęs Lietuvoje mokytoju, 1863 m. sukilimo dalyvis, atvykęs į Ameriką ir susitaupęs pinigų, įsitaisė Shamokine, Pa., apaustuvelyje, kuri ir bus pirmoji lietuviška spausduvė Amerikoje. Kun. P. Končiaus ir kun. Juškevičiaus raginamas, jis 1874 m. ruošėsi išleisti lietuvišką laikraštį. Tačiau dėl mažo skaičiaus prenumeratorių šio sumanymo atsisakė (KMDSS, 301 p.), bet 1875 m. pradėjo spausdinti pirmąjį lietuvišką knygą Amerikoje. Tai buvo "Tlumoczius arba Słownik Angielckaj - Lietuwiszkas ir Lietuwiszka - Angielckas del grejto ir lengvo iszmokimo sznekos angielckos Su uwogom's ir aprasznu kozno zozdzio kapp rejkk isztart sudetas par Mikola Twaraucka (Izdawymas Pyrmas) Shamokin 1875 Kasztu ir Spaustuve Mikola Twaraucko" (KMDSS, 244 p.). Tačiau ta pirmoji knyga neišvydo pasaulio, nes, atspausdinus kelis puslapius, spausduvė sudegė drauge su spausdinama knyga (KMDSS, 244 psl.).

Tvarausko priesniu už minėtą žodyną spaudiniu reiktų laikyti dviejų puslapių atsisaukimą "Mielai Brolej", kurį jis 1875 m. išleido Shamokine, Pa., tik ką nusipirktoje spausduvelyje. Tuo atsisaukimu kvietė pirkti tuo pačiu metu spausdinamą knygą - aukščia minėtą "Tlumoczį" (KMDSS, 243 p.).

Po gaisro M. Tvarauskas nuvyko į New Yorką. Ten jis "Susitaupęs pinigų, vėl įsigijo spausduvėlę, pradėjo spausdinti pakvietimų la-

pelių, aplankus ir kt." (KMDSS, 301 p.). Čia jis, padedamas šv. Kazimiero Draugijos, Baltimorės klebono kun. P. Končiaus ir pranciškono brolio Augustino, 1879. IX 16 išleido pirmąjį JAV lietuvių laikraštį - "Gazietą Lietuwiszka, Rasztas paszwestas del Lietuwniku Amerykoje" (t. p.).

1880 m. Chicagoje išėjo dvi knygos, vienuolio Zeyto išverstos iš lenkų kalbos, ir jo rūpesčiu atspausdintos lenko Dynewiciaus spausduvėje: Grazi Historia api kantriwa Helena dukterie karaliaus Antoniusza Turku Ciesoriu iz Konstanytnopolu, kuri per 22 metu po pustynia kaipo pustialnikie wojuszczajo dydeli kanczia kantriwai keitiej. Iszdawimas pirmas, Spauda Chicagie lank'szkoi izspausstiniej W. Dynewiciaus. 1880. Vertė Augustinas Zeytzas, zokonikas Shenandoah, Pa., diena 15 Gieguzio 1880 m. ir Historyja Septiniu Mokitoiu. Lankiszko ant Letuw'szkos kalbos Augustina Zeytz, zokonika piardeta. Spausduwiej Lankiszkoj W. Dynewiciaus, Chicago, Ill., 1880. Po prakalba yra A. Zeytzas paward. Shenandoah, Pa., Gieguzio, 1880 (KMDSS, 249 p.).

Tais pačiais metais New Yorke išleido ir Tvarauskas knygą - Praczewos Michaldos Karalenes iz Sabbos. Iszdawe Mikolas Twaraukis New Yorke 1880 (KMDSS, 246 p.).

Pirmosios pilnai išleistosios knygos leidėju kun. A. Milukas (A. L. XIX š. 49 p.) ir dr. A. Kučas (LE, X. 44 p.) laiko broli Augustina Zeytzą, ir abu sutaria, kad pirmoji knyga buvo Historyja Septiniu Mokitoiu.

Vincentas Linlevičius

PAUL REVERE - PATRIOTAS IR AMATININKAS

Vasario 25 d., 190-tų Leksingtono mūšio metinių proga, pirmą Amerikos revoliucijos kautynių, JAV-ių Pašto įstaiga išleido 25 c. Paul Revere atminimui pašto ženklą.

Istorinė šio Amerikos patrioto "vudurnakčio kelionė" yra žinoma Amerikos mokyklinio amžiaus vaikams. Jis tuo metu greitai jojo iš Bostono apylin-

KARPENTERIS

Atlieku visus vidaus ir iš lauko namų taisymo bei darymo darbus. Nebrangiai. I G N A S Tel. 476-5405

nių į Leksingtoną, perspėdamasga. Žmonės buvo apsiginklavę savo tautiečius, kad "britai at-ir pasirodė, kai britų kariuomė vyksta". Tai buvo reikšmingas žygiavo į Leksingtoną 1775 momentas šio krašto istorijom. balandžio 19 d., jie narsiai ir Revere misija buvo sėkmin-kovojo.

MODERNUS BŪDAS SIŪSTI DOVANAS giminėms USSR

Jokio supirkimo. Jokio pakavimo. Jokio siuntimo. Jokio mūto.

Šimtai Sovietų gamintų geriausių kokybės daiktų paruoštų pristatymui:

AUTOMOBILLAI, MOTOCIKLAI, DVIRAČIAI, RADIO IR TELEWIZIJOS APARATAI, AUDINIAI, KVEPALAI, MAISTO PRODUKTAI, ir daug kitų dalykų.

Daugelis naujų dalykų dabar gaunami ir kainos daugiausia sumažintos.

Gali būti užsakytos atostogos jūsų giminėms sveikatos kurortuose.

Užsakymai aukščiausiai minėtiems daiktams bus priimami ir išpildyti vienintelės firmos, autorizuotos Vnešposyltorg:

Podarogits, Inc.

220 Park Avenue South
New York, N. Y. 10003
Tel. 228-9547

Toji pat vadovybė, kaip
Globe Parcel Service, Inc.

(Domėkitės, kada bus atidaryta dovanoms daiktų parodos patalpos. Diena bus pranešta.)

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western Prosp. 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 val. iki 5 val. p.p.

MARQUETTE PARKE - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

Taupykite savo pinigus pas mus. O jeigu jau esate pasirodę įsigyti savo namus ir norite gauti paskolą, tai imkite ją Marquette Parke - Amerikos Lietuvių sostinėje, Chicago Savings and Loan bendrovėje, kur visada gaunate teisingą patarimą, pinigą dividendą ir apdraustą savo santaupų saugumą.

Chicago Savings bendrovė jau 40 metų teikia įvairius finansinius patarimus šio didmiesčio ir jo apylinkių lietuviams. Tūkstančiai pasinaudoja jos patarimais. Kvietame jais pasinaudoti ir jus.

Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet stengiamės visuomet teikti geriausius patarimus mūsų tautymų ir skolinimo nariams ir visada siekiame finansinės stiprybės. Šios bendrovės vadovybė ir šiamdien tęsia tą pačią atsargią, protinę pinigų administravimo politiką, kuri apsaugo Jūsų santaupas ir neša Jums gerus dividendus.

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-In Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Mokame aukštą

4 1/4 %

dividendų investavimo
sąskaitoms

HANDY HOURS

Monday 12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday 9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday .. Closed All Day
Thursday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday 9:00 A.M.-12:30 P.M.

Chicago Savings

and LOAN
ASSOCIATION

6245 So. Western Ave. Chicago, Illinois 60636 GR 6-7575

Julie Andrews, laimėjusi 1964 metų geriausios aktorės "Oscarą" už vaidmenį "Mary Poppins" filme. Aktorė garsėja ir mūsų čia recenzuojamam naujamam jos filme "The Sound of Music".

NAUJI LEIDINIAI

• **AIDAI**, mėnesinis kultūros žurnalas, 1965 m., kovo mėn., nr. 3. Autoriai filosofai užpildė didžiąją šio naujo žurnalo sąsiuvinio dalį. Juozas Girniaus straipsnis "Dvasia ir raidė" svarsto aktualias religines ir žmogaus komunikacijos problemas, kylančias ryšium su Vatikano II Susirinkimo nutarimais bei jų vykdymais. Kai kurios straipsnio mintys liečia ir akivaizdžią lietuviškojo gyvenimo tikrovę. Ilgiausias savo apimtimi yra dr. Juozo L. Navicko straipsnis "Filosofijos problematika ir metodas". Šios grynai filosofinės temos vystymas ir jos pateikimas skaitytojui tokiu raiškiu ir klasišku sakinio rodo, kad po dr. A. Maciešio ir dr. J. Girniaus dar ir jaunesnioji karta dr. J. L. Navicko asmenyje turi stiprų krikščioniškojo mąstymo atstovą su prof. St. Šalkauskiu pradėto mūsų filosofų grandinėje. Smalsiai įdomus ir dr. V. Mar. Chruščiovo kovos su religija faktų pristatymas, atidengiant visus apsimetėlius diktorius "sušvelnėjimus". Tik pačiam Chruščiovui savo role jau senokai baigus, šitas straipsnis dabar, atrodo, truputį jau sensteliškai pavėlavęs. Poezijos puslapius duota neperseinausiai mirusio T. S. Eliot "Trijų Karalių kelionė" ir Vergilijaus "Eneidės" ištraukos vertimai. Beletristika šį kartą atstovauja Eugene Ionesco. Algirdo Mikulėno išverstoji jo "Karalių vėliava" sugestysia makabrišku savo pobūdžiu puikiai reprezentuoja moderniosios prozos jėgą ir naujas galimybes, mūsų lietuviškoje prozoje vis dar kažkaip nedrąsiai tebebandomas. Įdomi ir įvairi apžvalgių žurnalo puslapių medžiaga. Numeris iliustruotas skulptoriaus Antano Mončio darbais, kurio paroda datar kaip tik tebevyksta Čiurlonio galerijoje, Chicagoje.

• **LAISKAI LIETUVIAMS**, Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros žurnalas, 1965 m., kovo mėn., nr. 3. Apie tremtį, kaip istorijos reiškinį, rašo prof. Juozas ūretas, akcentuodamas kūrybinę tremties misiją savajai tautai. Pasimetimo svetimuosius grėsmėje profesorius pabrėžia, kad "didei gali, maži turi būti kūrybingi, o išeiviai yra tiesiog pasmerkti kurti". Labai patrauklus Antano Nako ir Kęstutis Trimako, SJ, pokalbis apie pamaldų reformas, pagamąs ir savo stilistinėmis plonybėmis ir keliu problemų kampotumu. Veduosiems ir jau persiritusiems bendrame gyvenime per 40 metų bus labai įdomus prof. dr. V. Bieliausko straipsnis "Kada vedybinis gyvenimas prasideda". Apie vaiko kelią į Dievą rašo G. Kijauskas, SJ, o Alfonsas

Grauslys kalba apie badą ir pagarbą duonai, visa tai siedamas su Evangelijos dvasia. Pusiapi-nėmis Algimanto Kezio, SJ, nuotraukomis, kaip ir visada, reikia nuosirdžiai grožėtis.

• **THE MARIAN**, balandžio mėn. numeris išėjo dvigubai didesnis, negu tai buvo gruodžio mėnesis, su dail. A. Korskaitės sukurta trijų spalvų viršeliu. Tiek paaugti žurnalai pavyko, susiradus gerus skelbimų šaltinius. Turinys randame į katalikybę atsivertusios poetės, rašytojos Verla Mooth straipsnį apie Kristaus prisikėlimą. Ta pačia velykine tema yra ir H. Borman poezija. Plačiau aprašomas ir nuotraukomis pavaizduotas lietuvių apsilankymas pas Šv. Tėvą Paulių VI ryšium su vysk. Pr. Brazio, MIC, konsekracija. Psichiatrijos specialistas ir narkotikų vartotojų skyriaus vedėjas Edgewood ligoninėje dr. A. Narvidas rašo apie įpratimą ir narkotikus pavojus. Amerikietis laikraštininkas A. B. Haines supažindina su airių filmų žvaigžde Siobhan McKenna. Labai įspūdingas Anglijoje gyvenančios bendradarbės M. Veale pasikalbėjimas su misionieriumi kun. M. Ruf apie jo pergyvenimus komunistų kalyje. Taip pat įdomybė — vaizdai ir aprašymas, kaip Dachau konc. stovykloje įrengtas karmelių vienuolynas. K. J. Gaidžiūnas rašo apie popiežiaus Jono XXIII dienoraštį, o viena Belgijos benediktinė pasakoja apie religijos atnešamą laimę. Apie dabarties mokslo tragediją dėsto J. Rugis, o protestantė Jean Ehly pasakoja apie išpūdžius atsilankius ir seselių vienuolyną. Buvusi kalvinistė Marie McIlraith rašo apie savo atsivertimą į katalikybę. Vaizdu ir aprašymu nusakoma naujai statomi Marianopolio mokyklos rūmai, duodamas kun. Jakaičio nekrologas.

Žurnalas, lietuvių leidžiamas ir redaguojamas, turi bendradarbių iš kelių kontinentų, įvairių tautų ir tikybų. Gausiai iliustruotas. Adresas tas pats kaip "Draugo".

ATSIUSTA PAMINETI

• **ZVAIGZDĖ**, Jėzaus Sirdies pasiuntinys, 1965 m., balandžio nr. 4. Numeryje pabrėžiamas ark. A. Samore lankymasis Chicago lietuvių kolonijoje, duodant kartą įvykio visą pluoštą A. Kezio, SJ darytą nuotrauką.

• **MENO DIENOS MELBOURNE** 1964. Redagavo A. Krausas su talkininkais. Gražus informacinio pobūdžio leidinys, trumpais ir rašymais ir nuotraukomis pristatęs Australijos lietuvių veiklą dainos, literatūros, meno, teatro, tautinių šokių, sporto ir kit. srityse. Leidinys atspausdintas gerame popieriuje, 9x12 in. formato, 32 pusl. Kaina Australijoje 7/-, užjūriuose \$1.00. Leidinys gaunamas lietuviškų knygų ir plokštelių centre "Tė-

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASĖ SEMENIENĖ

Muzikinis šedevras

Robert Wise pastatė ir surežisavo technškai didingą, be krislelio trūkumo Richard Rodgers ir Oscar Hammerstein įkvepiantį, nuotaiką sukeliantį filmą "The Sound of Music". Tai jo pirmasis muzikinis filmas po 1961 m. pastatytojo "West Side Story", nunešusio visą dešimtį "Oscar" statulėlių.

"The Sound of Music" — meistriskai karaliavusių metų metais pastatymų scenoje pelgiusiam, ne-nubluoko ekrane ir paliko toks pat muzikaliniai bei dramatiškai spalvingas.

Didžioji pasisekimo priežastis svyrą į idealiską herojės parinkimą — Julie Andrews, kuri be menkiausios atvangos spindi, žavi ir buriantis džiugina žiūrovą. Julie yra ekrano meteoras. Scenoje išgarsinusi "My Fair Lady", filmo pastatymui gi aplenkta, Walt Disney pagriebta "Mary Poppins" role, nominuota premijai, ir po dar dviejų filmų pastatymų ("Americanization of Emily" ir "Sound of Music") metasi dabar į filmų gamintojos karjerą. Savo linksmą, gaivinančią išvaizdą, puikiai tarsi, skaidrių belsu bei trykstančių taurumu ji nušviečia ekrane kiekvieno savo pasirodymu. Tad ir ne-nuostabu, kad niekas nepasigenda ir net nemini, jog scenoje "Sound of Music" išgarsino populiarioji dainininkė Mary Martin.

Julie Andrews yra Austrijos vienuolyno postulantė (naujokė?) Marija, kuri yra daugiau linkusi dainuoti ir šokinėti pievose bei kalnuose apylinkėse, nei melstis ar medituoti koplyčioje. Vienuolynas vyriausioji (Peggy Wood) abejoja, ar Marija teisingai pasirinko pašaukimą, ar pilnai supranta savo širdies troškimą. Marija, pasiūta į našio atsargos laivyno kapitono Von Trapp namus auklėti jojo septynių vaikų, kieta tėvo disciplina pakeičia linksmu auklėjimu. Namuose, vietoje aršaus švilpuko garso, sklinda juokas, dainavimas, bėgiojama, laipiojama, važinėjama dviračiu, žaidžiama ir landžiojama po visas apylinkes.

Filmo turinys yra sentimentalus, lengvutis ir romantiškas, maloniai kvepiąs senovišku.

Prie Julie Andrews dramatiškai gyvsidabrisko gaivalingumo prisi-

vynės Garsai, 4 Grandview Ave., Maribyrnong, Vic., Australia.

• **YTIS — THE KNIGHT**, Official Organ of the Knights of Lithuania, April — balandis, 1965, nr. 4. Vytių veiklos daugiau informacinio pobūdžio leidinys, psmarginant puslapius ir Lietuvos istorijos, mokslo, literatūros ir kt. įvairumais. Adresas: Ytis, 1625 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata \$4.00.

deda ir antras partneris — Christopher Plummer — barono Von Trapp rolėje. Tai anglas, išsiskyręs žiūrovų simpatijas bei su-sidomėjimą išlyginta vaidyba, iš-laikytą iki tobulumo. (Anglijoje jis garsėja Shakespeareo dramų rolėse.)

Septynetas vaikų — lyg čirskiančių vuturių būrys. Iš pulko iš-siskiria Charmian Carr — pa-traukloji šešiolikinė Liesl — sa-vo individualumu ir jaunatvišku žavumu.

Ne viena scena "pavagia" ma-žiausias angelėlis Grelt — Kym Ka-rath. Visumoje — visi septyni at-skleidžia savo talentus. O kalnų papėdėje pravesta pamoka ir "Do-Re-Mi" melodija tiesiog perskio-ja žiūrovą dar ilgiai, filmui pasi-baigus.

Filmas buvo sukurtas Salzburge, Austrijos muzikos ir meno mieste. Pasakiški vaizdai — didingų kalnų, šimtmetiniame Nonnberg vienuolyne, Frohnburg pilį ir paties miesto gražioje gatvėje.

Baronaitės Elzės, besitikinčios ištėkėti už kilmingojo kapitono, rolėje yra žavioji Eleanor Parker, aristokratiškai išdidi, bet pati rolė begaliniai sahariniška.

Filmo turinys nėra išsigalvotas ar kieno nors fantazija. Tai liečia iš tikrųjų austrų šeimą Von Trapp, pabėgusią iš nacių okupuotos Ausrijos 1930 metų pabaigoje ir įsi-kūrusią JAV-ese bei pagarsėjusią čia kaip "dainuojanti šeimą". Vos prieš kelerius metus buvo pasta-tytas ir spalvotas filmas "Trapp family".

Stebint šį, kaip pūką, lengvą ir tyrą, filmą, pabaigoje šmėkstelį ir "piktą" mintis, kad vis dėlto ne-apsieita be "paklaidelių", kai fil-

mas pasisuka iš laimingo, nerū-pestingo Salzburgo gyvenimo į dramą su hitlerizmo aidu.

Gai viena stambiausių "klaidų", jei taip galima išsireikšti, yra fil-mo dviejų eilučių įvadas, pareiš-kiąs apie "the golden '30". Auk-siniai 1930 m.? Tai tikra ironija. Tiek JAV, tiek Europa su visu pasauliu juto priešingai. Čia va-dinamoji "depresija" ir begalinė baimė ateities (net Lietuvoje, vai-kais būdami, girdėjome bauginan-tį "krizės" žodį) pasiekė visą pa-saulį. O ką jau bekalbėti apie pla-nuojamus nacių žygius skersai Eu-ropos.

Tačiau režisierius Robert Wise didingoji kamera, Austrijos pa-sakiškas grožis ir Julie Andrews krikščioniškas dainavimas bei natū-ralus talentas vainikuoja viską — net neatsargiai numestą žodį.

Padarumo legijonas šį trijų va-landų ilgumo filmą atžymi išskir-tinai, kaip vieną pačių geriausių bei meniskiausių pramogų, reko-menduotiną be amžiaus skirtumo visiems.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimams rėmai, metalo aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virgilia 7-7258-59

SUSTOKIT, APŽIURĖKIT — MŪSŲ METINĮ IŠPARDAVIMĄ

STEIN TEXTILE CO.

Didelis užuolaidų skyrius, kuriame galite savo langams pasi-rinkti urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms de-koratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritinių: damasko, brokados, "boucle's", "fiberglass". Jei jūs nemokate siūti, mes jums jas pagaminsim.

PIRKŠIT NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ.
Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpina vilno-nių, šilkų, nylonų, taffetų, aksomo, angliško medžiagų paltais ir kostiumams siuntinui aršūnėms į Lietuvą ir tolimąjį Si-birą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737
Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta.
Nemokama vieta mašinoms už karnapio į šiaurę.
Jefferson St., Chernia's alkatėje

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

Pinigių taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

TIKIMĖS, kad turėsite progos Jus pamatyti ir patarnauti Jums ir Jūsų namiškiams

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virgilia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS.

Tėvai ir motinos,
ŠV. ANTANO GIMNAZIJA
(Kennebunkport, Maine)

laukia jūsų sūnų.

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA

ERDVI IR MODERNIAI ĮRENGTA, SU VIEŠUJŲ AME-RIKOS MOKYKLŲ TEISEM, SU PRIVALOMŲ LIET-VIŲ KALBOS DĖSTYMU, SU BENDRABUČIU IR VI-SAIS GERO AUKLĖJIMO PATOGUMAIS.

Priimami mokiniai į pirmą klasę ir į kitas kla-ses.

Atlyginimas už pilną išlaikymą bendrabuty — tik 600 dol. metams. Atsižvelgiama į visai varganas šeimas.

Jau laikas registruoti mokinius ateinantiems mokslo metams.

Rašykite Rektoriui:

ST. ANTHONY'S HIGH SCHOOL
KENNEBUNKPORT, MAINE

Mūsų erdviuose patalpose

turime didžiausią pasirinkimą visų modernių baldų, elek-trinių krosnių, radijo ir tele-vizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road

Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvrt. 9-9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimą saskaitas

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v. PRIMAD. ir KETV. 9 v. r. iki 9 v. v. SEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

VANDER WAGEN

ANGLYS

SINCLAIR ALYVA

3605 West 63rd St.

POrtsmouth 7-8020

NELAUKITE, nes rytoj gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išti-kus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:

AMERICAN BONDING
AMERICAN INDEMNITY
CASUALTY MUTUAL
FIDELITY & DEPOSIT
FIRE & CASUALTY OF CONN.
GIBRALTAR INSURANCE
THE HANOVER
HIGHWAY INSURANCE
THE HOME
INTERSTATE
LASALLE CASUALTY

MANHATTAN FIRE & MARINE
MERCURY MUTUAL
MONARCH
NATIONAL UNION
NEW YORK FIRE
SECURITY INSURANCE
UNITED STATES FIRE
UNIVERSAL INSURANCE
WESTERN FIRE & CASUALTY
CALIFORNIA LIFE

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKay, Inc.

222 W. Adams Street

Room 800

Telefonas Central 6-5206

Remkite tuos, kurie skelbiasi dienr. Drauge.

Kultūrinė Kronika

• Anglė (Asevitaitė) ir Konstantinas Avizonis iš Šiaurės Carolinos valstijos porai dienų buvo lėktuvu atskridę į Chicago aplankyti savo draugų, senų pažįstamų ir susipažinti su čia esančiomis lietuviškomis įstaigomis. Chicago buvo atvykę pirmą kartą. Dr. Avizonis Kansas universitete šiais metais, kaip vizituojantis profesorius, dėsto Pabaltijo, Lietuvos ir viduramžių Rusijos istoriją. Išsilaikius dr. Avizonis skiria darbams Lietuvos Enciklopedijai.

Kansas universiteto biblioteka yra turtinga vertingais istorijos šaltiniais Lietuvos praeičiai tirti. Be kitų dalykų — universitetas yra įsigijęs prel. J. Končiaus bibliotekos rinkinius, gausius lietuviškus dalykus. Prof. dr. Avizonis šiais metais pavaduoja prof. dr. Oswald P. Backus, kuris yra parašęs vertingų mokslo darbų Lietuvos istorijos klausimais. Ponia Avizonienė yra baigusi Liet. univ. teol. - filos. fakultete germanistiką, JAV-se išėjusi aukštuosius bibliotekinių mokslus ir dirba bibliotekininke darbe S. Carolinos universitete Chapel Hill, N. C., katalogiuzuodama knygas slavų, germanų ir lietuvių kalbomis.

Svečiai Chicagoje labai nuširdžiai rūpinosi Eugenija ir Andrius Daugirdai. Jiems prof. K. Avizonis su Ponia širdingai dėkoja.

• Dr. Vytauto S. Vardžio redaguota ir netrukus Praeger leidyklos išleidžiama knyga „Lithuania under the Soviets. Portrait of a Nation, 1940-65“ tos leidyklos naujų leidinių kataloge pristatoma šitaip:

„Tai yra išsami studija krašto, kurio pasipriešinimas prieš svetimšalių okupantą buvo palaužtas, bet kurio nepriklausomybės troškimas paliko nesumažėjus. Šioje analizėje, besitęsiančioje iki pastarosios valandos, knygos talkininkai nagrinėja Lietuvos politines, istorines, ekonomines ir socialines temas; mini jos išsivystymą laikotarpyje tarp dviejų pasaulinių karų, jos okupaciją, įvykdytą pirmąsias Sovietų Sąjungos, vėliau nacių, ir dar kartą Sovietų. V. Stanley Vardys yra Wisconsin universiteto politinių mokslų profesorius“.

• Dail. Komo Viesulo paroda Romoje. Virginijos Magini meno galerijoje Romoje šį pavasarį yra atidaryta lietuvių dailininko Komo Viesulo kūrinių paroda. Dailininkas Romas Viesulas yra gimęs Lietuvoje 1918 metais. Meną yra studijavęs Freiburge (Vokietijoje) ir Paryžiuje (Prancūzijoje). Nuo 1951 metų gyvena Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir paskutiniu laiku profesoriauja Temple universitete Philadelphijoje. Savo paveikslų parodas dailininkas Viesulas yra surengęs visoje eilėje pasaulio kraštų: Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Prancūzijoje, Kanadoje, Jugoslavijoje, Vokietijoje, Anglijoje, Meksikoje, Graikijoje, Libane, Marrokoje, Portugalijoje, Ispanijoje, Pakistane, Japonijoje ir Australijoje. Jo paveikslų yra didžiojoje įvairių tautų meno galerijoje. Dailininkas Viesulas už savo kūrinius yra laimėjęs visą eilę žymių premijų.

• Australiškio lietuvių laimėjimas. Dail. Leonas Urbonas, gyvenęs Australijoje, kovo 22 d. Hunter's Hill miesto savivaldybės suruoštoje 11-oje konkursinėje dailės parodoje laimėjo aukščiausią premiją (100 gn.) už tapybą. Už akvarelinį darbą premiją gavo latvis Uldis Abolins. Jis gavo latvis Uldis Abolins. Minėtoje parodoje iš lietuvių dalyvavo ir Eva Kubbos su akvareliniais darbais. Dail. E. Kubbos grafikos darbai bus išstatyti gegužės 1-9 d. Ciurlio-

nio galerijoje rengiamoje Australijos lietuvių grafikų parodoje. Dail. L. Urbono tapybos paroda Chicagoje numatoma surengti ateinančių rudenį.

Romuald Zalubas iš Valstybinio standartų biuro ir jo bendradarbis Wilson iš Imperialinės mokslo ir technologijos kolegijos Londone šių metų sausio - vasario numerįje „Journal of Research“ paskelbė straipsnį „Atomic absorption of praseodymium (Pr.)“. Šis darbas paremtas gausiais tyrimais, nes didžiąją jo dalį užima lentelė (10 psl.) su bangų ilgių ir kitokiais apskaičiavimais.

• Vokietijos plačiausiai skaitomas katalikų žurnalas „ORBIUS CATHOLICUS“ arba vokiškai dar vadinamas „HERDER-KORRESPONDENZ“, išeinantis kas mėnuo vokiečių kalba Freiburge, paskutiniame savo kovo mėn. numerįje talpina ilgą 4 puslapių straipsnį, pavadintą „Die Kirche in Litauen — Bažnyčia Lietuvoje“. Šiame straipsnyje duodama plati apžvalga Lietuvos kelių į katalikybę, sovietų ir vokiečių okupacijų padarytoji žala Lietuvos Bažnyčiai, įvairūs varžymai ir tikėjimo persekiojimai Stalino ir paskutiniaisiais laikais, iškeliami lietuvių atsparumas ir jų ištikimybė savo tėvų tikėjimui. Straipsnyje panaudota gausi medžiaga paimta iš Kauno vyskupo dr. Vincento Brizgio memorandumo, kuris III-sios sesijos metu buvo įteiktas viso pa-

Estė rašytoja ir filmų aktorė NARDA ONYX — VIRAND, artima lietuvių bičiulė ir Pabaltijo valstybių laisvinimo kovos dalyvė. Praėjusiais metais Liet. rašytojų d-jos suruoštame Kristijono Donelaičio minėjime, Los Angeles, Calif., skaitė „Metų“ ištraukas estų kalba. Dalyvauja Rezoliucijoms remti komiteto veikloje. Praėjusiais metais išėjo jos stilingai ir įdomiai parašyta knyga anglų kalba „Water, World and Weismuller“. Pagal šį veikalą vie na Vakarų Vokietijos filmų bendrovė Muenchene suka filmą, kuriame vyriausią vaidmenį turi pati knygos autorė Narda Onyx-Virand. Kovo 3 d. Los Angeles advokatas Fred Hall (buv. Kansas gubernatorius) iškėlė „Saga“ žurnalo leidėjams — Macfadden-Bartell korporacijai bylą už p. Onyx knygos plagijavimą.

Prof. Konstantinas Avizonis su Ponia savo vizito „Drauge“ metu

saulio katalikų ganytojams Vatikano antrame visuotiniame susirinkime.

• Popiežiaus Jono XXIII dienoraštis graikiškai. Šiomis dienomis Atėnuose pasirodė naujai išleistas Pop. Jono XXIII-jo „Vienos sielos dienoraštis“, išverstas į moderniąją graikų kalbą. Pirmasis šios knygos egzempliorius Graikijos bizantiniškųjų apeigų katalikų apaštališkojo egzarcho mons. Hiacinto Gad per Vatikano Valstybės sekretoriatą buvo įteiktas šv. T. Pauliui VI-jam.

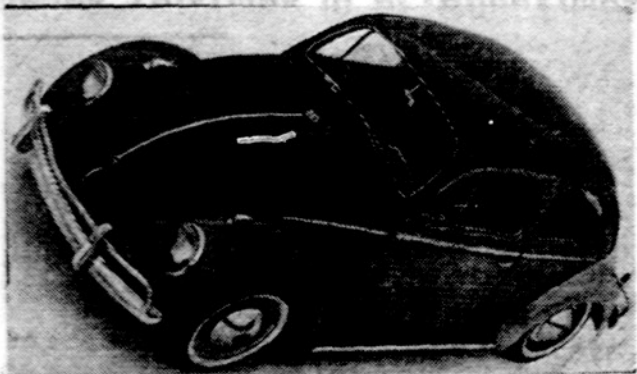
• Minima Žemaitės sukaktis. Ryšium su rašytojos Žemaitės 120-siomis gimimo metinėmis numatyta Vilniuje atidaryti parodą. Dramos teatre įvyks minėjimas ir bus parodyta Žemaitės „Marti“. Numatyti vakarai Kaune, Klaipėdoje ir kituose miestuose. Rašytoja būsimanti plačiai paminėta vietose, kur ji gyveno ir kūrė — Kelmės, Telšiai, Plungės ir Marijampolės rajonuose. Plungės rajone, Bukantės kaime bus atidarytas memorialinis Žemaitės muziejus.

• Kodėl partija nepatenkinta lietuvišiais muzikais. Kom. partijos CK-te, mokslo ir kultūros skyriuje Vilniuje vykęs pasitarimas muzikos propagavimo klausimais kėlė mintį: kaip gerinti muzikos propagavimą, „žadinti žmonių aktyvumą darbe“ (plg. „Tiesą“, kovo 9, nr. 56). Ega, muzika turinti artėti prie liaudies... Buvo iškelti trūkumai Valst. filharmonijos, radijo ir televizijos darbe — neišradin-gai organizuojami koncertai, je

ST. ZABRODSKAS
MIESTO IR NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS
Atlieka remonto, perstatymo ir namų statybos darbus, cemento darbus, elektros įrengimus ir kt. Išplėta reikalingus leidimus, iš miesto valdybos namų statymui, pertvarkymui ar remonavimui.
Visas darbas yra garantuotas ir apdraustas.
2040 West 52nd Street,
Tel. PR. 8-7887
CHICAGO, ILL. 60609

POCIUS DECORATING COMPANY
DAŽOME IR VIDAUS IR IS LAUKO
Rezidencinius ir komercinius. Senus bei Naujus Namus. Tapetuojame.
Po 6 val. vak. skambinkite
Telef. — 927-2809

VIETINIŲ IR IMPORTUOTŲ AUTOMOBILIŲ
(Complete auto service)
PILNAS TAISYMAS IR APTARNAVIMAS

ERWIN'S AUTO REPAIR, INC.
2218 West 69th Street, Tel. HE 4-6900
CHICAGO, ILLINOIS 60636

įžymieji lietuvių muzikai retai pasirodo Palangoje, Druskininkuose, Likėnuose ir kt. kurortuose. Kai kur kolchozai turi kultūros namus, tačiau juos retai koncertuoja Filharmonijos ir kiti kolektyvai bei solistai. Kompozitoriai išbirti, nes jie per mažai palaiką ryšius su darbininkais, žvejais, kariais, moksleiviais.

Pasitarime buvo pareikštas pageidavimas, kad kavinėse ir restoranuose greta šokių muzikos orkestrai atliktų ir koncertinę programą. Būdingas prie-kaistas estradinės (lengvosios) muzikos orkestrams: jų repertuare neretai vyraujanti Vakarų muzika bei jos atlikimo manie-ra.

• VILTIŠ, A Folklore Magazine, March — April 1965. Vol. 23 No. 6. Redaktorius ir leidėjas V. F. Be lijus, P. O. Box 1226, Denver, Colo. 80201. Žurnalo metinė prenumerata \$3.00. Tai dideliu vieno žmogaus pasiuntimu anglų kalba

neturį idėjinės - meninės krypties (neatitinka partijos linijai — E.), per mažai propaguojami „broliskųjų respublikų“ kompozitorių kūriniai. Nusiskysta, kad

Specialus Pasiūlymas!

Visuomenei pageidaujant atnaujiname mūsų ankstesnį labai patrauklų ir didelį pasisekimą turėjusį pasiūlymą dovaninio į Lietuvą siųstino maisto siuntinio.

M-13: 6 sv. miltų, 4 sv. taukų, 2 sv. sviesto, 2 sv. ryžių, 1 sv. šokolado, 1 sv. cukraus, 1/2 sv. kakavos, 1/2 sv. arbatos, 1 dz. Nescafe, 2 unc. lauro lapų, 2 unc. pipirų ir 1 sv. razinų. Kaina tik \$30.00 su pasiuntimu ir muitu.

Jau gavome naujas pavasarinės vilnones ir nailonines labai gražias medžiagas ir siūlome šiuos mūsų parinktus siuntinius:

N-4: 16 jardų nailoninės sunkios, nepermatomos, su gėlėmis įvairių spalvų medžiagos, keturioms suknėlėms, už \$45.00.

V-3: 10 1/2 y. labai tvirtų ir gražių mėlynų, juodų, arba rudų angliško grynos vilnos medžiagų trims vyr. eilutėms arba 3 moteriškoms kostiumams ir vienam extra sijonui, tik už \$55.00.

P-3: 6 jardai dvims vyr. arba mot. žeminiams arba pavasariniams paltais (pagal Jūsų pageidavimą) ir 3 1/2 jardų extra geros Jūsų pageidaujamos spalvos medžiagos vyr. arba mot. kostiumui, tik už \$75.00.

Į nurodytas kainas įeina visos pasiuntimo išlaidos — Sov. licencija, muitas, supakavimas, pasiuntimas ir draudimas. Gavėjui nieko neboreikia primokėti. Garantuotas pristatymas — per 4 sav. nuo užsakymo gavimo dienos.

Rašykite, siųskite užsakymus, reikalaukite pavyzdžių

BALTIC STORES, INC.

421, Hackney Road

London, E. 2.,

Great Britain

Seniausia lietuvių bendrovė Anglijoje, veikianti nuo 1938 m. Nuosavos krautuvės ir sandėliai Londone.

Atstovai USA:

L. Venckus, 7030 So. Talman Ave., Chicago, Ill. Te. 436-0494

GAIVA, 3570 West Vernor, Detroit 16, Michigan.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

APRIL — BALANDŽIO 8, 9, 10 D. D.

BISQUIT THREE STAR COGNAC Fifth \$5.49

CUSENIER IMPORTED THREE STAR COGNAC Fifth \$3.98

POPULAR BRAND OF IMPORTED Blackberry, Apricot or Cherry LIQUEUR Fifth \$3.49

GRAIN ALCOHOL 190 Proof V.S.P. Fifth \$4.89

BUTON IMPORTED VERMOUTH Dry or Sweet 30 oz. Bottle \$1.19

POPULAR BRAND OF IMPORTED CANADIAN WHISKY Fifth \$4.79

IMPORTED POLISH KRUPNIK, WISNIOWKA, or ZUBROWKA Fifth \$4.79

COINTREAU LIQUEUR or COINTREAU & BRANDY Fifth \$4.98

LOWENBRAU IMPORTED GERMAN LIGHT or DARK BEER Case \$7.95

MILLER HIGH LIFE BEER Case of 24—12 oz. Cans Case \$3.39

DRAUGAS, šeštadienis, 1965 m. balandžio mėn. 10

7

leidžiamas žurnalas „skirtas įvairių tautų liaudies muzikai, šokiams, tautodailėi bei šiaip papročiams. Kiekviename žurnalo numeryje vi-sada būna apšči ir liuanistinės medžiagos.

— Futbolas Amerikoje per 33 metus pareikalavo 682 žaidė-jų gyvybių. Praėjusiais metais žuvo 27 futbolo žaidėjai, 21 jų suksstesniojo mokykloj.

4 1/2%

5%

current dividend on investment bonus
1 1/2% DIVIDENDU MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
1 1/2% metų investavimo bonus mokama 1 1/2% dividendu kas pusmetį ir dar išmokame po 1/2% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., Antradi., Penkt. ir Šeštadi. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiadi. uždaras; Ketvirtadi. 9 v. r. — 8 v. v.

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYNS MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOWNhall 3-2108-09
AIRSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-6600

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYNS MODERNIOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pastirkinkamas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYGIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 West 63rd STREET
Telef. PR 3-0833 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STĖPONAS C. LACKAWICZ 2424 W. 69th STREET 2314 W. 23rd PLACE Tel. LAFayette 3-3572 Tel. REpublic 7-1213 Tel. VIRginia 7-6672	PETRAS BIELIŪNAS 4348 S. CALIFORNIA Tel. LAFayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS 3307 LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-3401	POVILAS J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Tel. YARds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COMmodore 4-2228	JURGIS F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-1138 — 1139
VASAITIS — BUTKUS 1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmple 2-1008	

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

LIETUVĖ PASAULYJE ATSTOVAUJANT

L. M. A. Chicago klubo veikla

Lietuvių moterų atstovybės Chicago klubas yra vienas iš daugelio šios paskirties klubų, veikiančių plačiame pasaulyje. L. M. A. klubai veikia: Australijoje, P. Amerikoje, Prancūzijoje, Kanadoje; Vokietijos didmiesčiuose Bremene, Hamburge, Stutgarte, Muenchene; JAV-ėse: New Yorke, Stamforde, New Havene, Bostone, Waterbury, Washington, D. C., Clevelande ir Chicagoje. Visus išvardintus klubus apjungia Lietuvių moterų atstovybė New Yorke. L. M. A. yra įsiregistravusi ir turi savo delegates didžioje Amerikos moterų organizacijoje, k. a.: Women in Exile, Women For Freedom Inc. ir pasaulinėje moterų organizacijoje, vardu, "General Federation Women Centre". L. M. A. atstovybė yra įsiregistravusi ir šias organizacijas, norėdama ko plačiau atstovauti lietuvių moterų pasaulyje, ginti jos teises ir in-

surinkusi čia pirmąjį steigėjų branduolį. Toliau pirm. Stasė Semėnienė trumpai palietė klubo veiklą, kada jam pirmininkavo O. Kriščiūnienė ir J. Linkuvienė, plačiau apibūdino, kas buvo padaryta paskutiniaisiais metais Chicagoje, nesant susiorganizavusioms latvėms ir estėms, ieškota kitų kelių bendradarbiauti aplamai su pabaltiečiais. Buvo sueita į kontaktą su bendrąja Pabaltijo Taryba ir kartu veikta. Kiekvienais metais surengti baltiejo birželio minėjimai Chicago centre, pristatant savo tautos kancias amerikiečių visuomenei. Buvo pakviesti studentai, kurie surengė vidurmesio viešbučio salėje puikias parodas bei atvaizdavo ryškiai Pabaltijo tautų naikinimą. Sukviečiant visas trijų Pabaltijo tautų organizacijas, buvo surengta eiseną bei minėjimas prie Linkolno paminklo. Visados buvo kviečiami kalbėto-

Birutė Šlepetytė - Venskuvienė (antra iš kairės). PLKOS atstovė prie Pasaulio katalikų moterų organizacijos unijos (UMOFC) ir šios unijos tarpt. biuro narė, audienijos metu pas Sv. Tėvą Paulių VI. Kaip mūsų spaudoje jau buvo skelbta, B. Venskuvienė pastaruoju laiku Sv. Tėvo yra apdovanota Pro Ecclesia et Pontifice ordinu. Nuotraukoje šalia jos dar regime (kairėje) D. Augustaitytę, prel. L. Tulabą ir A. Grinių (dešinėje).

KODĖL AŠ DOMIUOSI SV. RAŠTU

DANUTĖ AUGIENĖ, Chicago, Ill.

Kaip žiedas krypta į šviesą, taip žmogus ieško Dievo. "Kaip stirna trokšta upelių vandens, taip mano siela geidžia Tavęs, Dieve". (Dov. 41.) Ypač tada, kai pajunti visų žemės gėrybių trapumą, kai suvoki, kai pamatai, kad būdamas pats tobuliausias Dievo kūrinys, atėjęs žemėn pagal Jo atvaizdą ir Jo paskirtį, daugeliu apsprendžiamųjų atvejų nieko negali, klausai savęs tada, kam esi vertas.

Kai išgyveni išsiskyrimo mįslę tu žmonių, kuriuos buvai prisiekęs mylėti ligi mirties ir po mirties, atsistojęs prie išsižiusios žemės sprendi klausimą, o kas toliau.

Kai susiduri su savo kūno ir kraujo atžalų problemomis, kurios plėšo visus tavo planus ir sugriaua normalius dėsnius, su baimė ieškai atsakymo, ar Dievas atleidžia, ar tik teisia ir baudžia.

Kai matai, kaip piktas, kaip aklas ir kaip dažnai tik pats savimi užsiėmęs yra žmogus, ieškai į ką nors stipresnio atsiremti.

Gyvenimo dienų vidurdienį, pažinęs žmonių didelį nepasitenkinimą savimi ir aplinka, ieškai darnos ir dvasios ramybės. Imi vis dažniau klausyti savęs, ar žmogus tėra tik disonansas ir nuolatinė kancija, ar gėrio ir meilės įsikūnijimas. Vis labiau nori atskleisti tiesą ir dėsnius, kurie atvestų į lygų kelią.

Tad susiorganizavus Sv. Raš-

to studijų seminarui, įsijungiau į jį ne kiek nedvejodama.

Į Sv. Raštą einu ne Dievo ieškodama, nes Dievo malonės dėka Dievą esu radusi ir Jį tikiu, bet norėdama labiau išryškinti sau Dievo veidą, norėdama priartinti jį prie savęs ir pati prie jo priartėti.

Tikėjimas — raminantis saugumas

Pagaliau ką reiškia tikėti? Vienas iš daugelio aspektų, tikėti Dievą — tarsi turėti namus, turėti pastogę. Vienam tie namai gali būti tik molinė, nudrėbta pašiurė — tik stogas nuo lietaus ir vėjo, gal palapinė, be langų ir nepastovi, kilnojama ir keičiama, — kitam tie namai gali būti ištaigingi rūmai, nuolat gražinami, tobulinami, pilni žiedų ir muzikos, pilni šviesos ir gaivumo, vis naujos vėsios šilumos. Tikėti Dievą tai būti "namie" pačia giliausia prasme, išjungiant visokį nykstantį materialinį aspektą, paliekant gi esminę "namie" prasmę. Gali gi žmogus turėti namus, bet niekad nesi-jausti esąs namie. Ir priešingai — neturėti jokių namų, gyventi tyruose, uoloj, bet jaustis saugiai, lyg namie. Nomandinėse tautose (apie tai buvo kalbėta Sv. Rašto seminare) gimė vieno Dievo sąvoka. Jos neturėjo namų, buvo nuolatinėje kelyje, bet jautiesi saugiai, jautiesi užuovėjoje dvasinė prasme, nes garbino vieną Dievą ir jautė Jį nepaprastai arti esant, Juo be-lyginiai pasitikėjo, vaikišku atvirumu eidami į Kareivių Viešpatį.

Tą raminantį saugumą, kurį teikia tikėjimas, randame kaip tik Senajame Testamente.

Sv. Rašto reikšmė

Mūsų dienose apie Sv. Raštą kalba ne vien svetimų tautų mintytojai. Ir lietuvių spaudoj randame straipsnių tuo klausimu. Sv. Raštas turi didelę reikšmę krikščionių asmenybės formavimosi raidoje ir jų apsprendimuose. Jei Sv. Raštas, ypač Naujasis Įstatymas, buvo ir yra pakeičiantis pagonių ir stambeldžių tikėjimus jėga, jei Kristus pakeitė žmonijos galvosėną, tai Jo žodis ir tu įkvėptųjų Jo asmenų, pranašų, kurie kalbėjo apie Jį, kaip paskiram žmogui, tuo pačiu ir man, turi būti mano problemų atsakymas. Aišku, į Sv. Rašto studijas turi būti einama atsargiai, nes: "Ar gi tu suprasi Dievo pėdsakus ir iširsi tobulai Visagali? Jis aukštesnis už Dangų, gilesnis už pragarą, jo mastas ilgesnis už žemę ir platesnis už jūrą" (Jobo 11.5). Aiškinantis Sv. Raštą, ypač Sen. Testamentą, galima greitai pasiklysti, arba, teisingiau sakant, išklysti iš tikrojo kelio. Į Sv. Raštą reikia eiti su didele meile ir nuolankia siela. Į Sv. Raštą reikia eiti tikint, kad Dievas yra viskas, absoliutus Viešpats, pradžia ir ga-

las. Tai yra gilios ir ilgos studijos ir išvados bei apibendrinimus tegalima daryti apėmus visą Sen. ir N. Testamentą. Jei aiškintumėms tas vietas visame kontekste, galėtume skaudžiai suklysti, nes: "Dievo nuotarmiai yra teisingi tik paimiti kartu".

Kiekvieno pareiga — skaityti Sv. Raštą

18 Dovydo psalmėje skaitome: "Dangus pasakoja Dievo garbę ir tvirtumą skelbia jo rankų darbą... Viešpaties įstatymas tobulas, jis atgaivina sielą: Viešpaties nuostatas yra tvirtas, jis pamoko bemokslį: Viešpaties įsakymai tiesūs, jie džiugina širdį, Viešpaties paliepimas yra tvirtas, jis apšviečia akis. Baimė Viešpaties nesutepa, ji pasilieka per amžius, Viešpaties nutarimai tikri, jie visi kartu yra teisingi".

Sv. Rašto skaitymas, gilesnis jo pažinimas turėtų būti kiekvieno žmogaus pareiga.

Kviečiame patalkinti ir pasilinksinti

Lietuvių dantų gyd. s-ga Chicagoje per savo veiklos 15 metų jau paaugojo \$14,740, remdama: Lietuvos laisvinimo veiksmus, Kultūros fondą, Lietuvių fondą, Lituanistines mokyklas čia bei įvairius mokyklas Vokietijoje, Tėvų jėzuitų, Tėvų saleziečių įstaigas, Putnamo seselių laikraštėlį vaikams — Eglutę, jaunimo bei kultūros kongresus, Lituanus žurnalą, Studentų šalpos fondą, Dainavos bei skautų stovyklas ir kitas organizacijas, sportininkų išvykas, parodose rengiamus lietuvių paviljonus, dainų ir tautinių šokių šventes. Ypatingai kasmetinėm aukom remiama Vasario 16 gimnazija, Gautingo (Vokietijoje) sanatorijoje sergantys džiava lietuviai ligoniniai ir sergančios lietuvių dantų gydytojos Sibire, Lietuvoje, Vokietijoje ir čia mūsų tarpe vargan patekusios dantų gyd. šeimos.

Lietuvių dantų gyd. s-ga, atsikūrusi 1950 m. kovo mėn. 4 d., pirmąsias turėjo rūpintis savo profesiniais reikalais. Bet, kaip visiems žinoma, Amerikoje mūsų u-tų baigimo mokslų nepripažino. Tada visą savo veiklą nukreipė į lietuvių išlaikymą besirūpinančias bei kultūrinės įstaigas ir šalpa.

Savo kukliais uždariais negalėdamos minėtų užsimojimų pagrindinai realizuoti, 1953 m. balandžio 25 d. surengė pirmąjį koncertą - balių, programai pasikviesdamos Lietuvos operos buv. primadoną Vincę Jonušaitę. Pasisekimas buvo didelis. O jau 1954 m. rengė koncertą - kartūno balių, kuris taip pat praėjo labai gerai. Ir taip šie koncertai - kartūno balių tapo mūsų tradicija.

Šįmet jau ruošiamės 12-tą koncertą - kartūno balių. Meninę programą išpildyti sutiko solistė

Sol. Nerija Linkevičiūtė

lė Pat Harris operos vicedirektorė. P. Harris paskaita — "Vizitas Lyric operos užkulisyje" bus iliustruota spalvotom skaidrėm.

* Lietuvos Dukterų dr-ja gyvai ruošiasi pavasario baliui. S. Toliušienė — vaišių vedėja žada rinktinį šaltų užkandžių pasirinkimą. J. Bičiūnienė — "Healthy Food" savininkė pagamins šiltą vengrišką gūlašą. Salei papuošti dekoracijos daromos pas A. Tijiūnienę. V. Tumasonienė balius metu vadovaus dovanų laimėjimams. Visos narės tikisi pilnai atsiekti tikslą — atsilankiusiems svečiams suteikti linksmą ir jaukų vakarą, o iš to vakaro tikisi organizacijai gero pelno, kad turėtų lėšų toliau šelpti nelaiminguosius. Ypač balius nuotaiškų pakels akt. Vitalis Zukauskas, o šaunus Korpus. Neo-Lithuania orkestras duos progos svečiams linksmai pasišokti. Į šitą taip daug žadantį Pavasario balių, kuris įvyks gegužės 1 d. 7:30 val. vak. Jaunimo centre staliukus galima užsakyti pas E. Diminskienę vakarais, telef. PR 8-5987.

* Ona Kriščiūnienė, istorikė, pedagogė ir veikli visuomenininkė, šio mėnesio 29 d. atšvės savo 70 m. sukaktį.

* Daliai Dikinytei - Pundzevičienei - Pundienei gimė trejetukas (du berniukai ir mergaitė) Boston Lying-in ligoninėje. Pirmasis gimęs berniukas svėrė 5 sv. ir 15 uncijų. Antrasis — 6 sv. ir 6½ unc. Trečioji — mergytė svėrė 6 sv. ir 3 unc. Vaikų vardai pakrikščinti: Aras-Justinas, Juozas - Marijus ir Aurora - Veronika. Laimingoji motina gyvena su savo vyru Petru Pundziu, 35 m. amž., 21 South Monroe Ter., Dorchester. Pora augina namuose dar dvejetą dukrelių. Bronė Dikienė, populiarijoji visuomenininkė, buvusioji pirmoji ir trečioji Lietuvos Dukterų dr-jos pirmininkė Chicagoje, trejetuko močiutė, dabar lankosi pas savo dukterį ir padeda tvarkyti. Amerikiečių spauda plačiai paminėjo šį įvykį, skelbdama savo puslapiuos trejetuko nuotraukas.

Recepto pagerinimas

Pridėjus smulkiai supulstytą ananasą ir susmulkintus riešutus į ryžių pudingą — gausis skirtingas: daug skanesnis patiekalas.

Nerija Linkevičiūtė, akomponuojant pianistui Monigirdui Motekaičiui. Šokiams gros jau pasižymėjęs neolituojančių orkestras. Baliaus įvyksta š. m. balandžio 24 d. 7 val. 30 min. vak. Jaunimo centre. Kartūno suknėlės bus premijuotos pačių balius svečių balsais. Loterijai dailininkas Br. Murinas yra paaugkęs labai įdomų savo tapybos paveikslą.

Maloniai prašome mūsų darbų bei šalpą įvertinančių svečių ir šįmet mus palaikyti. Atsilankydami koncertan - kartūno baliu, ne tik patys praleisite malonų vakarą, bet drauge prisidėsite prie minėtų šalpos darbų. Tad laukiame ir dar kartą prašome mūsų mielų rėmėjų praleisti tą vakarą su mumis.

D. G.

Lietuvių Moterų atstovybės Chicago klubo naujoji valdyba. Sėdi iš k. į d.: klubo pirmininkė J. Barzdukienė ir sekretorė Ona Liorentienė. Stovi iš k. į d.: vicepirmininkės Zuzana Juškevičienė ir Elena Kriščiūnienė ir išdėtininkė Marja Pėteraitienė

teresus kultūrinėje, socialinėje ir politinėje srityje.

Gi. L. M. A. atstovybės paskirų klubų paskirtis yra organizuoti tautinių pagrindu ir siekti tampresnių ryšių su latvėmis ir estėmis, sujungtomis jėgomis ugdatant Pabaltijo tautų solidarumą, bendrų interesų pajautimą ir dalyvaujant bendrose šių tautų organizacijose ir sujungtomis jėgomis veikiant, siekti Lietuvai ir drauge visoms trims Pabaltijo tautoms laisvės. Pabaltijo tautų moterų veiklai akordinuoti ir yra įsteigta Pabaltijo Moterų taryba, kurią sudaro šių trijų tautų atstovės: lietuvių, latvės, estės; tad ir pirmininkė yra kasmet perrenkama tautinių pagrindu. (Principe jau pats ieškojimas tautų bendravimo yra sveikintinas reiškinys, nes tai yra vienas iš daugelio kelių baigti tarpusavio nesantį taiką ir ugdyti taikos dvasią.)

Tautos byla išnešama į amerikiečių visuomenę

Kovo mėn. 7 d. buvo suauktas klubo narių susirinkimas pas klubo narę O. Liorentienę jaukliai namų aplinkoje. Susirinko gana didelis narių skaičius. Susirinkimui vadovauti buvo pakviesta klubo viena steigėjų ir pirmoji pirmininkė O. Kriščiūnienė, sekretoriai — Z. Juškevičienė. Apie klubo veiklą pranešė klubo pirmininkė St. Semėnienė. Pirminė klubo įsteigimą, kada energinga bei sumani Vincė Jonuškaitė - Leskaitienė, atvykusi iš New Yorko,

Paroda ir tautinio drabužio dovanojimas

Taipgi Juzei Daužvardienei, mūsų ambasadorėi, iškėlus minčių, buvo įgyvendintas ir padovanotas lietuvių moterų tautiškas rūbas Chicago Mokslo ir pramonės muziejui. Šia proga buvo įrengta ir tautodailės parodėlė (klubo narė Z. Juškevičienė daug pasidarbavo), kurią aplankė dešimtys tūkstančių žmonių, kuriems buvo proga iš arčiau pažinti mūsų tautinį meną. Parodėlė buvo įrengta Kalėdų eglutės puošimo ir jų lankymo metu. Gi tas lietuviškas drabužis kasmet dabar dėvimas amerikietės muziejuje Kalėdų švenčių iškilmų metu.

Baigdama savo pranešimą, pirmininkė St. Semėnienė pabrėžė, kad reikia pakeisti klubo vardą, sekant New Yorko pavyzdžiu (iš Pabaltijo Moterų tarybos lietuvių atstovybės Chicago klubo į Lietuvių moterų atstovybės Chicago klubą), perkausuoti, kad klubas veikia ne atskirai, kaip ligi šiolei, bet kontakte su New Yorku, ir nustatyti kitas veikimo gaires.

Susirinkime išrinkta nauja valdyba. Naujoji klubo valdyba jau pasiskirstė ir pareigomis: pirmininkė — M. Kriščiūnienė, vicepirmininkės — E. Kučiūnienė ir Z. Juškevičienė, sekretorė — A. Liorentienė, išdėtininkė — M. Pėteraitienė. Į revizijos

komisiją išrinktos: O. Kriščiūnienė, E. Vilimaitė ir Bulotienė.

Klubas sieks kontakto su latvėmis ir estėmis

Klubas yra pasirošęs nedelsiant užmegzti ryšius su New Yorku — L. M. A. Atstovybe. Susirinkimas pasisakė už politinio reikalo akcentavimą veikloje, siūlė klubo veiklą statyti daugiau ant politinio pagrindo. Pasisakė už ieškojimą kontakto su latvėmis ir estėmis moterimis.

Susirinkime buvo perskaitytas ir bendraraštis, gautas iš L. A. A. N. Yorke. Bendraraštio turinys buvo atidžiai perskaitytas, išklaustas ir gyvai aptartas. Aplinkraščiu pranešta, jog šiemet įvyks klubų atstovių suvažiavimas N. Yorke, gegužės mėn. 1—2 dienomis. Aplinkraštį pasidžiaugta, jog į rengiamą atstovių suvažiavimą pasižadėjo atvykti ir jame kalbėti pati pirmininkė G. F. of Women Club Mrs. William H. Hasebrook. Pažymėjo, jog tai yra pirmas kartas, kada šios pasaulinės organizacijos pirmininkė pasižadėjo ir atvyks į savo nario konvenciją.

Naujai išrinkta klubo valdyba jau turėjo ir posėdį kovo 20 d. Posėdis užsitęsė net kelias valandas. Valdyba atsidėjusi svarstė klubo reikalus, statė darbo planą, ieškojo priemonių veiklai vystyti.

K. N.

Lietuvių dantų gydytojų sąjungos narės 1965 metais

Nuotr. A. J. Gulbinsko